

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Kolding højere Almenskole

1916

Indbydelsesskrift

til

Afgangs- og Aarsprøven 1916

i

Kolding højere Almenskole

I. *Parmø C. Tang Petersen*: Kolding lærde Skoles
Historie (Fortsat). — II. Indvielsen af Kolding
højere Almenskoles nye Bygning.
III. Skoleefterretninger.

KOLDING
Kolding Bogtrykkeri - Østergade 24
1916

KOLDING LÆRDE SKOLES HISTORIE

Lyksalig er det Blad og dette Kobberstykke,
 Som Biskop Anchers Navn og Ansigt her vil smykke,
 Der var den store Guds og Skriftens lærde Tolk
 For vor Kong Frederik hos fremmed Staun og Folk.
 Spørg Kolding ad, hvad Godt i Skole og i Kirke
 Hans Flid og Nidkjerhed for Gud har haft at virke,
 Spørg Riberstift, om i en sand Oprigtighed
 Og sød Belevenhed, man vel hans Lige ved.
 Den dyrebare Mand er nu vel lagt i Duale,
 Dog skal og dette Blad for Efterslægten tale
 Og byde dem med Tak at komme ham ihu,
 Som han var Stiftets Liv og Priis og Fred endnu.

21.) *Malthe Junghans* var født i Kolding og var
 Søn af Toldinspektør *Jørgen Junghans* i Kolding.
 Han dimitteredes i Aaret 1669 fra Kolding Skole og
 blev den 8nde Februar 1683 indsat af Biskop, Dr.
Lodberg i Ribe som Rektor i Kolding. 1686 tog han
 Magistergraden og 1689 blev han Præst i Østersnede,
 senere blev han af Grev *Schach* kaldet til Præst i
 Møgeltønder. Han døde 1709. *Junghans* interesserede
 sig for de skønne Videnskaber og optraadte ved for-
 skellige Lejligheder som Poet. Da hans Formand var
 død, og Bispembedet i Ribe saaledes var bleven le-
 digt, blev Stiftsprovsten i Christiania, Magister *Christian*
Muus, hans Efterfølger, og dette skyldtes, sagde man,
 hans versificerede Ansøgning, der lød saaledes:

Stormægtigste Monarch, Bisp Ancher siges død
 Og Riber Stift vakant; ens Død en andens Brød;
 Vil Gud, Kong Frederik, jeg bliver lykkelig,
 Jndtil jeg ogsaa dør, jeg takker ham og dig.

I den Anledning skrev *Junghans* følgende Skæmte-
 digt:

For faa og slette Rim fik Hjarne Kongekrone,
 Uværdig krøb han dog op paa den Kongethrone,
 Venedig artig har belønnet Sannazar*
 For tre Par Vers man ham trehundred Kroner bar;
 Hiin alt for meget fik, men denne kan ei klage,
 Han fik Betaling nok for Konsten og Umage.
 Muus fire smukke Rim til Høve overgav,
 Og han af Naade fik den tunge Bispestav.
 Op, op 3 Musæ Børn og ønsker Muus til Lykke,
 Som ved sit Musaværk har gjort sit Mesterstykke!
 Bort, bort med Arreboe, med Bording, Kingo, thi
 Een Muus har mere gjort end alle Musæ ni!

Blandt de Studenter, som Junghans dimitterede, er den mest bekendte Søren Lintrup. Han var født i Lintrup i Holsted Sogn, og var Søn af Pastor Jacob Sørensen. Da han havde gode Evner, blev han sat i Kolding Skole og dimitteredes fra denne til Universitet i 1686. I København kom han i Huset hos Hofpræsten Dr. Masius, som havde en hel Del unge Mennesker boende hos sig; blandt Lintrups Husfæller var saaledes den fra Holbergs Historie bekendte Mæcen Frederik Rostgaard, hvis Lærer Lintrup var. Ved sine ualmindelige Kundskaber ragede denne frem blandt Datidens lærde Mænd, men han var ogsaa meget selvbevidst og overmodig. En uerbødig Omtale af en af Professorerne skaffede ham tre Aars Relegering og Tab af alle Stipendier, en Straf, der dog formildedes til en kort Tids Fængsel. Kun 23 Aar gammel støttede han Masius i dennes Strid med de Reformerte ved et grundlærd teologisk Arbejde, og 1693 kom han paa Børchs Kollegium, hvor han boede i 3 Aar. I Maj 1696 tog han Magistergraden og kal-

* Italiensk Digter (1458—1530)

dedes samme Aar til Rektor i Bergen. Her viste han sig som en dygtig Skolemand, under hvis Rektorat Skolen blomstrede, og baade ved at lade Disciplene disputere paa Latin om dogmatiske Spørgsmaal og ved at lade dem opføre dramatiske Koncerter i Domkirken gjorde han sig bemærket; ved det første vandt hans Skole Ry i den lærde Verden, ved det andet vandt den Popularitet blandt Byens Borgere. Hans berømteste Discipel Ludvig Holberg synes dog ikke at have bruddt sig meget om Lintrup, i hvert Fald nævner han kun lige hans Navn i sin Levnedbeskrivelse. En forfærdelig Ildebrand den 19de Maj 1702 lagde omtrent den hele By i Aske, Skolen og Lintrups kære Bøger og Haandskrifter blev Luernes Rov, og Lintrup forlod for stedse Norge. Som Provst for Kommunitetet og Regensen samlede han unge Mennesker i sit Hus, og stiftede 1705 et Forskersamfund (*societas litteraria indagantium*), hvis Medlemmer samledes Søndag Eftermiddag og under Lintrups Forsæde kritiserede nyudkomne Skrifter og oplæste og forsvarede Afhandlinger; Foreningen sygnede snart hen.

Efter fra 1707 til 1716 at have været Professor eloquentiæ blev Lintrup teologisk Professor og samlede som saadan mange Studenter om sin Lærestol. Han var Fakultetets Stolthed, brevvekslede med lærde Mænd hjemme og ude, udgav Ole Borchs latinske Taler i 1715 og sin Lærer Dr. Masius' akademiske Afhandlinger og en Levnedskildring af ham. 1720 blev han Biskop i Viborg og viste i de 5 Aar, han fungerede som saadan, stor Iver for Skolevæsenet i sit Stift, fik opført Skoler og ansat Skoleholdere. Takket være den Yndest, han nød hos Anna Sofia Reventlow, blev han 1725 Hofprædikant, men som saadan var han umulig, og selv ved Hoffet, hvor man yndede

ham meget, kunde man kun daarligt døje hans Prædikener. Han bevarede dog sin Stilling til Frederik den Fjerdes Død og var til Stede ved Kongens Døds-

Johan Christoffer Jacobsen Eilertz.

leje i Odense, men fik saa straks sin Afsked som Hofprædikant og døde af Græmmelse over sit Fald 1731.

22.) Junghans's Efterfølger var Magister *Johan Christoffer Jacobsen Eilertz*. Han blev født i København den 7ende April 1666 og var Søn af „den ædle

og velvise“ Raadmand i København Jacob Eilertz og Birgitte Clausdatter. Han var fra 4de Maj 1686 Rektor i Ringkøbing, derefter blev han den 22de Juni 1689 Rektor i Kolding, men allerede den 10ende Maj 1690 udnævnt til Sognepræst for Ringkøbing, Rindum, Bølling og Sædding og Provst for Hind Herred. Han var først gift med Maren Sørensdatter Kolding, Datter af Søren Anchersen Kolding, der i 1659 blev Hører ved Kolding Skole og var Præst i Ringkøbing 1663—90. Efter hendes Død 1696 ægtede han 1703 Mette Jensdatter Baggesen, Datter af Raadmand i Ribe Jens Lauritsen Baggesen. Ved dette Giftermaal blev han besvogret med Rektor Falster i Ribe, der var gift med Margrethe Jensdatter Baggesen. En Datterdatter af Magister Eilertz blev gift med Købmand Peter Tang i Ringkøbing, der fra 1787 var Ejer af Hovedgaarden Nørre Vosborg, hvor det Maleri, der er gengivet her, findes. Eilertz døde den 26nde November 1721.

23.) Magister *Enevold Hegelund*, som fungerede fra 1690—92, skal have hørt til den berømte Slægt Hegelund, hvortil jo ogsaa den ovenomtalte Rektor Jørgen Hegelund hørte. Han omtales som en lærd Mand. Han døde i Embedet.

24.) Magister *Ancher Sørensen Kolding* var født i Ringkøbing den 1ste Oktober 1669 og var Søn af den førnævnte Sognepræst i Ringkøbing Søren Anchersen og dennes Hustru Marten Kjær. Han afløste 1689 sin Svoger, Magister Eilerz, som Rektor i Ringkøbing, og blev fra dette Embede, af sin Farbroder, Biskop Anchersen, kaldet til Rektor i Kolding 1692, hvor han fungerede til 1698, da han blev Præst i Sønder- og Nørre Bork og Provst i Østerherred. Han døde den 30te Oktober 1715. Han var gift med Maria

Hansdatter Curtz og havde med hende fem Sønner, af hvilke de tre vandt et ret bekendt Navn, nemlig Magister Søren Anchersen, der i Tiden 1722—81 var knyttet til Odense Skole. fra 1748 som Rektor, og i 1751 udgav den første latinske Grammatik paa Dansk, som blev eneherkende ved de danske Latinskoler, indtil den 1782 blev afløst af Badens, Professor eloquentiæ, Dr. jur. Hans Peter Anchersen og Provincial-medicus i Ribe, Ancher Anchersen.

25.) Biskop Ancher Anchersen besatte det ledige Embede med sin Amanuensis, Magister *Anders Nielsen Lunde*, som var født 1665, blev Student 1690 og derefter havde været Amanuensis hos Biskop Lodberg.

Den 7nde April 1698 blev han Rektor og fungerede til sin Død i December 1723. Han tog Magistergraden 1702. Han var gift med Barbara Winding, Datter af Assessor, Dr. jur. Peter Winding.

Den 23nde December 1723 blev han begravet i Kolding Kirke.

26.) *Albert Thura* er født den 6te Oktober 1700 i København, hvor hans Fader, Laurids Lauridsen Thura, da var Præst for den hollandske lutherske Menighed. Moderen hed Helene Cathrina With og var Datter af Sognepræsten ved Trinitatis Kirke i København, Magister Albert With. Navnet Thura havde Faderen optaget efter sin Moder, hvis Fader havde ombyttet sit Navn Pedersen med det syriske Ord for Peter (Klippe) Thura. I 1703 blev Faderen forflyttet til Aarhus, og Albert kom til at tilbringe en Del af sine Drengaar i denne By, hvor han i Aarene 1710—13 blev undervist af en Huslærer Hans Christoffer Nielsen Steenstrup. 1714 blev Faderen Biskop i Ribe, og 1715 kom Albert i Mesterlektien i Ribe lærde Skole, hvor han foruden af Rektor, Magister Hans Sirich, blev

undervist af Konrektor Falster og Lektor Peter Terpager. Begge de sidste har sikkert øvet stor Indflydelse paa den dygtige og videbegærlige Elev. Terpager, hvis Topografi af Ribe: Ripæ Cimbricæ er et for sin Tid mønstergyldigt Arbejde, gav ham Sans for historiske Studier og Kærlighed til Hjemmet, og Falster, lige udmærket som Pædagog og Videnskabsmand og ved Siden af det en Mand med en ikke ubetydelig poetisk Aare, har paa forskellig Maade paavirket ham. Af Ydre maa han have været stor og kraftig, hvilket følgende Familietradition vidner om. I Aaret 1718 opholdt Frederik den Fjerde sig engang i Ribe en halv Dags Tid, og ved den Lejlighed fik Albert Thura og hans to yngre Brødre Tilladelse til at se Kongen ved Taffelet. Da Majestæten saa dem, sagde han: „Die können gut zu Soldaten sein“, men da man gjorde Kongen opmærksom paa, at den ældste allerede var bestemt for den gejstlige Stand, ytrede han, at han ogsaa saa mere gejstlig ud end de to andre, spurgte om disses Navne og noterede dem op paa sin Skrive-tavle. Saaledes gik det til, at Brødrene Didrik og Laurids blev Officerer, den ene Søofficer, den anden Generalmajor i Infanteriet og Generalbygmester; de blev begge adlede og begge bekendte som Forfattere; Didrik skrev opbyggelige Bøger, medens Laurids's Navn særlig er knyttet til Værket: Den danske Vitruvius, som indeholder Grundtegninger og Beskrivelser af de mærkværdigste Bygninger i Danmark.

I Sommeren 1718 blev Thura dimitteret til Universitetet og efter bestaaet Prøve immatrikuleret den 18de Juli. Som Vejleder under sine Studier havde han Søren Lintrup, der i et Brev til Rektor Falster udtaler sig meget anerkendende om sin dygtige Elev. Især udmærkede Thura sig ved sin store Færdighed

i at behandle det latinske Sprog, som han til Trods for sin Kærlighed til det danske Sprog hellere skrev end Dansk. Den 13de Marts tager han Filosofikum og bliver straks Alumnus paa Borchs Kollegium. Som Teolog og Ripenser havde han let ved at opnaa denne Fordel, idet Borch som Student fra Ribe Skole havde forbeholdt Teologer fra Ribe to Pladser paa Kollegiet. Fra 1719 til 1724 boede Thura saa her, og da det dengang var Alumnernes Pligt mindst een Gang om Aaret at udgive en Disputats over et selvvalgt Emne, fik han allerede i 19 Aars Alderen Pennen i Haand, og hans frodige Forfattervirksomhed begyndte. Betegnende for ham er det, at han, da han har taget Baccalaurgraden, der gav Adgang til Hørerpladser ved de større og Rektorat ved de mindre Latinskoler, disputerer om Baccalaurgradens Historie: de gradu baccalaureatus philosophici. Hans næste to Disputater er Forsøg i dansk Litterærhistorie, som afsluttedes 1722 og udkom i Hamborg under Navnet: *Idea historiæ litterariæ Danorum*, en ret omfattende Bog, af hvilken 1ste Afsnit handler om det danske Sprog, om Skoler, Gymnasier, Akademier, akademiske Kollegier, akademiske Grader, Professorer, Studenter, Biblioteker, Bibliotekarer, Bogtrykkerier og Boglader, medens det andet Afsnit giver en udførlig Udsigt over de lærde Studiers Fremgang i Danmark gennem de sidste 200 Aar. Forfatteren tager ikke alene Hensyn til den trykte Litteratur, men ogsaa til de mange Haandskrifter, som før den store Ildebrand 1728 fandtes i Københavns Universitetsbibliotek. Han er en hurtig Arbejder, men Nøjagtighed er ikke hans stærke Side, og Langebek dadler ham, fordi han har forbigaaet Skrifter, han burde have omtalt. Selv beklager Thura i Fortalen, at han af Hensyn til det udenlandske

Trykkested maa udelade de oplysende danske Sprogprøver, da de vilde blive saa ødelagte af Trykfejl, at de vilde være unyttige. Ved Disputatserne fremkommer Thura med forskellige Forslag til Ændring af dansk Retskrivning og udtaler bl. a. en saa moderne Paa-stand som denne: „Vort Sprog trænger ikke til Bogstaverne c, q, x og z, dels fordi de vare ubekendte for de gamle Danskere, dels fordi de ikke behøves, da de gøre os liden eller slet ingen Nytte“.

Da Thura udgav dette Værk, var han allerede teologisk Kandidat, idet han d. 16de Marts tog Embeds-eksamen med laud. Da Falster næste Aar blev Rektor i Ribe, laa det jo nær for Thura at benytte sig af sin Faders Stilling til at faa Konrektoratet, men skønt Biskop Thura nok ønskede, at Sønnen skulde have dette Embede, modsatte han sig dog ikke Falsters Ønske, da denne, for at forbedre sin økonomiske Stilling vilde have Konrektoratet slaaet sammen med Rektoratet, men anbefalede hans derom indgivne Andragende, som ogsaa blev bevilget. Den 21nde December kaldede Bispen saa Sønnen til Rektor i Kolding, og 31te December fik han kongelig Stadfæstelse af sin Ansættelse. Den 18de Februar 1724 fandt den højtidelige Indsættelse Sted. Biskop Thura holdt ved den Lejlighed en Tale om Oldtidslitteraturens Anvendelse i Undervisningen, som endnu eksisterer, medens den nybagte Rektors: *oratio auspicialis de scholae Coldingensis origine et Rectoribus habita* (c: Indvielses-tale om Kolding Skoles Oprindelse og Rektorer) er gaaet tabt.

Kun 23 Aar gammel opnaede Thura altsaa Stillingen som Rektor, men bortset fra, at det for en Mand med saa udpræget Tilbøjelighed til Studier, der gjorde ham det nødvendigt at have Adgang til Arkiver og

Biblioteker, var tungt at skulde forlade København, var de Kaar, der ventede ham i den nye Stilling, alt andet end lyse. Lønnen var ringe og Skolens Forhold usle. Med den lykkelige Evne, han havde til at samle sine Interesser om det, han var bleven sat midt i, tog han imidlertid fat paa sin nye Gerning, og hans Lyst til at beskæftige sig med historiske Studier fandt snart et Emne i Skolens Historie. I Arkivet findes en anelig Bog i Folio, indbunden i smukt Bind med Titlen: Skolebog for dend Kongelige Skole udi Colding, indrettet Aar 1724; i denne har Thura med stor Flid samlet alle de Oplysninger om Skolens Historie, han har kunnet opdrive, og naar man i det hele taget kan skrive Kolding Skoles Historie i de foregaaende Aarhundreder, da skyldes det denne Bog. Foruden Beretninger om Skolebygningen og Lærerne ved Skolen, har han givet en Fremstilling af Skolens økonomiske Forhold med historiske Oplysninger om, hvorfra de forskellige Indtægter stammer. Paa alle Punkter søger han at skaffe Klarhed. Han henvender sig til Kapellanen ved Kolding Kirke, Magister Lehmeier, for at faa Besked angaaende den Betaling, Hørerne havde Ret til for deres Virksomhed som Aftensangsprædikanter. Denne var bleven nedsat til Fordel for Kapellanen, men Thura formoder, at denne Ændring var en personlig Begunstigelse, Lehmeier havde opnaaet, og at hans Efterfølger ikke kunde gøre Krav paa at beholde den. Kapellanens Svar af Januar 1725 viser, at Thura her har Ret. Han retter den 12 Januar 1725 en Forespørgsel til Borgmester og Raad i Kolding angaaende det Jordtilliggendes Beliggenhed, som han som Rektor har Brugsret til, og faar Svar, undertegnet af Borgmester Riis og Raadmændene Ebbe Leeb og Peter Hansen Bruun. Han grundlægger et nyt Bibliotek,

som vi ovenfor har set, og han giver den interessante Beretning om Skolens gamle Majfest, som er optrykt i Kolding Latin- og Realskoles Program for 1903. Ved at anføre Kasper Markdanners Anordning af 24nde April 1609 og derefter fortælle om, hvordan Festen fejredes paa hans Tid, giver han et meget interessant Billede af sin Samtids Fattigdom i Mod-sætning til den foregaaende Tids Velstand, saaledes som det er paavist af Rektor Bruun i en Afhandling om Kolding Skoles Majfest i Kolding højere Almen-skoles Program for 1913.

I 1726 udgav Thura anonymt: Adskillige Betæn-ninger og Indfald paa Vers, skrevne og nu samlede og udgivne til at læse af andre for Tidsfordriv.

I Forordet skriver han:

Vel dyppes ey min Pen i Hippocrene Kilde,
og Aaren flyder ey saa villigt, som jeg vilde,
dog morer Geisten sig, og i et møysomt Liv
ved Rimen findes tidt uskyldigt Tidsfordriv.

Kom da min Ven, og læs, naar Tiden vil tillade,
hvad lystig Digter-Pen har sat paa disse Blade;
om mand paa dette Skiemt med milde Øjne ser,
forlanger den, der sligt har skrevet, intet meer.

Blandt Digtene, som gennemgaaende er uden synder-
lig poetisk Lødighed, men alle udmærker sig ved en
ret elegant Form, kan som et af de mest vellykkede
anføres.

OVER ET MEGET YNDEFULDT STED I SKOVEN STRAX VED COLDING:

Ach! søde Tiidsfordriv! Jeg her med Glæde vanker
og seer, hvor Hiort og Hind frimodig gaar og spanker,
jeg sidder her saa tidt i liflig Ly og Læ
og hører fuld Musik af Fugle, Dyr og Fæ.

Her seer jeg tit med Lyst de Spejle-klare Vande,
 her seer jeg Engene, her seer jeg Ager-Lande;
 her seer jeg Kolding-Slot i all sin Floer og Pragt;
 her seer jeg Colding-By i nedrig Huule lagt.

O! hvem der havde sig paa dette Sted en Bolig!
 den kunde leve glad, fornøyed, tryk og rolig!
 thi, naar hand ved sin Bog i sligt et Lysthuus sad
 hand neppe byttede med prægtigst Konge-Stad.

Endvidere findes i Samlingen:

En Sang, som blev brugt af Colding Latinske Skoles Disciple ved May-Grevernes Omgang den 9de Maj 1724.

(Hvilken Disciplernes Omgang er en Levning af forrige Tiders May-Greve-Gille og anden Lystighed, som holdtes ved Skolen, som nu er aflagt, da nuomstunder intet saadant Gilde holdes, men Skolens Discipler alleene paa en vis Dag i May-Maaned, ligesom paa de hellige Aftener, gaar omkring Byen og synger).

1.

Kom blankeste Sool
 med mildeste Miner fra Himmelens Pool!
 Lad Straalerne kastes i Dag paa vor Stad,
 saa bliver hver Borger fornøjed og glad,
 naar Skolen han møder i May-Maaneds Pragt
 :|: og skønneste Dragt. :|:

2.

Saa priser hand Gud,
 at Vinterens kedsomme Tider gik ud,
 han hører de Toner med sødeste Lyyd,
 som vidne om Sommerens livsaligste Fryyd,
 og ønsker sig derved ald Velstand og gol
 :|: fra Himmelens Slot. :|:

Kulturhistorisk Interesse har følgende Titel: Faa-
 renes Glæde over en Ulv, der i en Galge var blæst

itu af Vinden, idet den viser, at der paa den Tid fandtes Ulve i Egnen om Kolding, og at det var Skik at hænge det dræbte Skadedyr op i en Galge.

At Thura ikke har været nogen ueffen Pædagog, viser følgende Digt, som findes i en Bog, han udgav 1728, med Titlen: „Halv-Andet Hundrede mestendels Moralske Betænkninger og Indfald paa Vers skrevne og siden til at læse af andre for Tids Fordriv samlede og udgivne af Albert Thura“.

Dend studerende Ungdom maa iblandt have nogen
Liise og Frihed.

Vær ikke suur og barsk, naar dine Børn vil spøge,
og sin Fornøjelse med smukke Lege søge;
dit Barn forundes maa iblandt en Tiidsfordriv,
thi det er Barnets Lyst og tidt hans halve Liv.
Hvo vilde altid see sin Søn at suure-muule
og sidde i sit Huus i Skole-Tvang at skuule?
Hand bliver Folke-sky, om altid ved sin Bog
han saa skal sidde hen i en foragtet Krog.
Men lad ham komme ud og stundom ibland andre
af sine Jevnlige til lystig Samling vandre,
det gør ham munter strax og sætter Mood i Bryst,
hand siden faar des mer til sin Studering Lyst.
Den Bue, som for stærkt man spænde vil og tvinge,
kan ofte, før man veed, i tusind Stykker springe;
saa bliiver og din Søn til Dosmer mangen Gang,
om du vil holde ham for stærkt i Tugt og Tvang.

Den 1ste Marts 1726 blev Thura udnævnt til Præst i Lejrskov og Jordrup, den 12te April ordinerede hans Fader ham, og den 24de i samme Maaned fratraadte han Rektoratet. I „Skolebogen“ udtaler han sig med den største Varme om Skolen og ønsker den alt godt i Fremtiden, og han vedbliver at staa i Forbindelse med Skolen, hvis nye Rektor, Jacob Ørsted, var hans Fætter, ligesom han havde megen Omgang med Sogne-

præsten i Kolding, Magister Laurids Leeh. Den 19de Juni samme Aar tog han Magistergraden i København. Den 10de September holdt han Bryllup med Jacobe Marie, Datter af Amtsforvalter og Tolder paa Møen, Hans Pedersen. I Lejrskov fortsætter Thura sine litterære Sysler. Han arbejder paa et stort Værk om de danske Latinskoler Historie og samler Oplysninger til det ved Henvendelser til Skolernes Rektorer, som han anbefaler at benytte Skolernes Arkiver; ogsaa Københavns Universitet og Sorø Akademi vil han skrive om. Men pludselig indtræder der en Standsning i Arbejdet. Det var 19de Juli 1728, at en Karl, der skød efter en Due paa Præstegaardens Tag, kom til at skyde Taget i Brand, og den derved foranledigede Ildsvaade gjorde det af med hele Præstegaarden og med alle Præstens Bøger, Billeder, skriftlige Optegnelser og Samlinger. Efter Hukommelsen udarbejdede han i Skolehuset i Vraa i Lejrskov Sogn, hvor han maatte søge Tilflugt, indtil Præstegaarden i Sommeren 1729 var bleven genopført, en Fortegnelse over sine tabte Skatte, og foran i den skrev han et langt Digt, hvor han rigtig udmaler den svundne Herlighed, de mange smukt indbundne Bøger, som gjorde det unødvendigt for ham at laane hos andre, de mange Kobberstik af bekendte danske Mand.

Men ak! min kiære Skat! ak! mit Studere-Kammer!
 som jeg nu har forlist, mit Sind til Vee og Jammer!
 Min Læser! tro mig kun, af aldt det, Ilden toeg,
 jeg dybest Hierte-Suk for mine Bøgger droeg.

Jeg her ved Morgen-Stund, jeg her ved Aftens Tide
 ved mine Bøggers Lyst al Verden sloog til Side,
 her var min søede Ro, her var min Tids-Fordriv,
 her var min Fryd og Trøst, her var mit halve Liv.

Naar fremmed Ven kom op i min Studere-Bolig,
 han sagde: Herre Gud! hvor kan I sidde rolig!
 I kan jo sidde her med Fryd paa bedste Vis,
 I har jo daglig her et jordisk Paradis.

Allerede inden Præstegaarden var genopbygget, tager Thura fat paa sit afbrudte Arbejde, og paa sin 29de Fødselsdag, den 6te Oktober 1729 afsluttede han sit næste Værk, en Fremstilling af danske Kvinders litterære Fortjenester. Bogen, der først udkom i 1732 hos en Boghandler i Altona, Jonas Korte, hedder Gynæceum litteratum Daniae. I de følgende Aar sysler han dels med topografiske Arbejder dels med religiøse, der mærkeligt nok ikke røber Paavirkningen af den paa den Tid stærkt fremtrængende Pietisme.

Den 26de Marts 1732, da Kolding lærde Skoles nye Bygning blev indviet, var det, som ovenfor omtalt, Thura, der efter Biskoppen og Rektoren tog Ordet, og paa danske Vers frembar sin Lykønskning til Skolen. For den ulærde Del af Forsamlingen, der ikke havde forstaaet et Muk af de foregaaende Taleres latinske Veltalenhed, maa det have været en Vederkvægelse at høre paa Thuras letflydende Vers. Talen saavel som den Lykønskingsarie, han skrev til Indvielsen, udgav han samme Aar tillige med en kort historisk Beretning om Skolen, og det var ogsaa ham, der forfattede Indskriptionen paa den Stentavle, der kom til at pryde den nye Skolebygning.

Men sin Interesse for det aktuelle kom Thura selvfølgelig ogsaa i Forbindelse med et saadant nyt Fænomen som den tidsbundne Litteratur, Ugebladet. 1731 meddelte Jochum Wielandt, Udgiveren af: Nye Tidender om lærde og curieuse Sager, at han som ny Medarbejder ved Bladet havde faaet „en god Patriot i Jylland, der i mange Aar har været omhyggelig for

at se sit Fædrelands Historie, fornemmelig Historiam Danorum litterariam illustreret“ og under Titlen: „Notification om Danske curieuse Sager“ skriver Thura om litterær- og personalhistoriske Emner, Bispers, Præsters og lærde Mænds Historie.

Hans første Bidrag falder absolut ind under Kategorien „curieuse“, idet det Æmne, han der behandler, er en i Uhre i Lejrskov Sogn den 20de April 1731 født Gæsling med fire Ben. Han tog den med til Ribe, hvorhen hans Faders Jordefærd kaldte ham, og gav den til Stiftsfysikus Ancher Anchersen, som han havde ligget paa Borchs Collegium sammen med, for at han skulde udtale sig om denne Naturmærkværdighed, af hvilken der senere kom en Afbildning i de lærde Tidender. Det var ogsaa i dette Ugeblad, hans førnævnte Skildring af Majfesten ved Kolding lærde Skole fremkom.

De Scholae Festivitate anniversaria Anno 1730 d. 22. Maji ita cecini. (c: Om den aarlige Skolefest har jeg den 22de Maj 1730 sunget følgende:

Saa lad da Coldings Skole
 beholde sine Stole
 og Bøgger lidt i Fred;
 vi samles i en Skare
 og vil i Dag forklare
 den Lyst, vi frydes ved;
 da Skovens Pragt og Ynde
 forvolder, vi begynde
 at føre Maj i By;
 thi skal mand nu fornemme
 vor Skoles glade Stemme
 med Svar fra Himlens Sky.

Indvielsen af Kolding højere Almenskoles nye Bygning.

Den højtidelige Indvielse af Kolding højere Almenskoles nye Bygning fandt Sted Mandag den 23de August Kl. 9 Morgen i den nye Gymnastiksal. Tilstede var Skoleudvalget, Skolekommissionen, Byens Borgmester, adskillige af Byraadets Medlemmer, Skoledirektionens Formand, desuden c. 200 af Elevernes Forældre og Værger, samtlige Lærere og Lærerinder og af Skolens Elever I—III G, R og 4 M.

Efter at Rektor havde budt velkommen, afsang et Kor af Skolens kvindelige Elever følgende Korsang fra Kantaten ved Indvielsen af Kolding lærde Skoles nye Bygning i 1845, med Musik af Frk. *Nelly Warming Schmidt*.

CHOR.

Med festligt Sind, med hellig Glæde
I dette Tempel ind vi træde,
Som vies skal til Aandens Hjem.
En værdig Bolig Aanden kræved;
Da bød vor Drot: — og snart sig hæved
En skjøn og ædel Bygning frem.

Men hidtil stod den taus og öde;
Kun Hammerslag i Hallen löde,
Og gjalded i det tomme Rum.

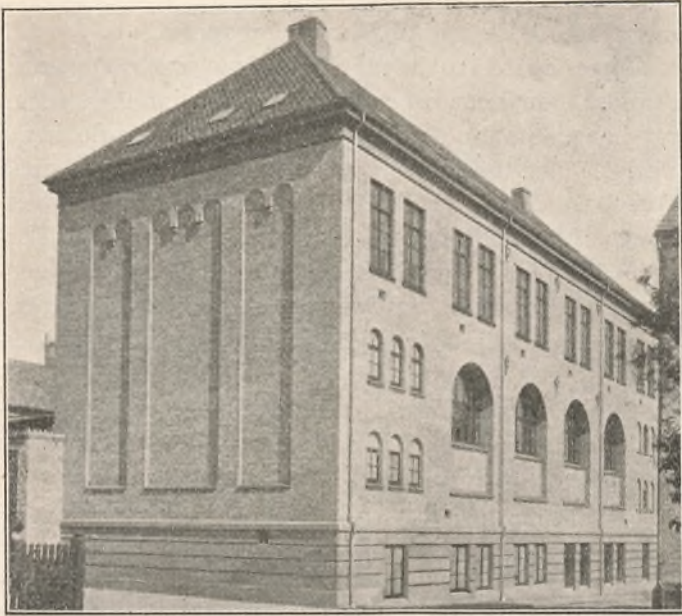
Der skabtes vel ved Kunstnerhaanden
 Et Værk, som mægtigt maned Aanden;
 Men Aanden der var hidtil stum.

Nu skal paa Ordets stærke Vinge
 Med Kraft, med Liv sig Aanden svinge,
 Og gjennem disse Sale gaae!
 Til Lærdom, Guds frygt skal den vie;
 Og nu skal Ordet aldrig tie,
 Saalænge disse Mure staae!

Derefter talte Skoleudvalgets Formand, Hr. Bankdirektør *Bech*:

„Idet jeg paa Skoleudvalgets Vøgne skal byde den ærede Forsamling, der har fulgt vor Indbydelse til at overvære denne nye Skolebygningens Indvielse, velkommen, skal jeg give en kort Oversigt over de Grunde, der nødvendiggjorde, at Almenskolen maatte udvides, og over Bygningens Tilblivelse.

I Sommeren 1900 talte Skolen 181 Elever, deraf var 134 over 11 Aar. Ved Optagelse af den private Forberedelsesskole i 1901 forøgedes Børneantallet allerede med 45 Elever, og den nye Almenskolelov af 1903 betød ny Fremgang af Elevantallet, der i 1911 var steget til 324 Elever, deraf 224 over 11 Aar, og i 1913 til 341 Elever med 240 over 11 Aar. Nu begynder vi det nye Skoleaar med c. 300 Elever, deraf c. 260 over 11 Aar; eller med andre Ord — Elevantallet over 11 Aar er næsten blevet fordoblet i Løbet af 15 Aar. Denne Fremgang skyldes blandt andet Overflytning af Frielever fra Folkeskolen, og disses Antal er for Tiden 60. — I denne Forbindelse skal jeg bemærke, at der i Aarenes Løb har været ret stor Meningsforskel om Forberedelsesklassernes

Kolding højere Almskoles nye Bygning.

Bibeholdelse. Kultusminister J. C. Christensen krævede dem i sin Tid nedlagt, som Betingelse for at anerkende Skolens Stilling, men man fik dog Nedlæggelsen udsat til 1909, og først i 1913 vedtog Byraadet at ophæve Forberedelsesklasserne fra Sommerferien 1914 at regne med 1 Klasse om Aaret.

Pladshensyn spillede ogsaa herved en Rolle; men heller ikke Nedlæggelsen af Forberedelsesklasserne hjalp, det blev mere og mere klart, at den Skole, der i sin Tid var bygget til 100 Elever, ikke kunde rumme 341 Elever, som den talte i 1913. Lokalerne var overfyldte, og i 1912 f. Eks. kunde man af 29 Elever, der meldte sig til 1ste Gymnasieklasse, kun optage 18,

og i 1913 var det ikke bedre med I M, til hvilken man maatte nægte 10 Elever Optagelse.

Allerede i 1910 havde Skoleudvalget sin Opmærksomhed henvendt paa den Mulighed, at man inden ret længe maatte foretage en Udvidelse, og de første Skridt i den Retning gjorde man ved at købe to smaa Huse ved Siden af Skolen, og senere købte man endnu et Hus mod Skolegade. I Perioden 1910 til Foråret 1914, da Udvidelsesplanerne var færdige og vedtagne af Byraadet, var Overvejelserne gaaet i Retning af at faa Gymnasiet udvidet med en matematisk-naturvidenskabelig Retning, og at faa en tredelt Mellemskole, ogsaa fordi Antallet af Frielever fra Folkeskolen voksede. — Under disse Overvejelser var der mange Planer oppe. Der var Tale om en hel ny Bygning med Plads til ialt 500 Elever, en saadan Bygning vilde foruden Grund koste 210,000 Kr. Dernæst forhandlede man om en Udvidelse i Fattigaardens Have i Forbindelse med en Gaderegulering; dette vilde ialt koste 140,000 Kr. Alle disse Planer blev opgivet, og man samlede tilsidst om den Plan, hvoraf den Bygning vi i Dag indvier blev Resultatet. Her har man opnaaet at blive paa den gamle Plads, der hvor alle Traditionerne samler sig om den gamle Skole, der har oplevet saa mange skiftende Tider for Folk og Land. Man opgav Forberedelsesklasserne, man indrettede sig paa en tredelt Mellemskole med c. 68 Elever i hver Aargang; man kan faa en tvedelt Realklasse og et dobbellinet Gymnasium med 2×3 Klasser hver med 12 til 16 Elever. Efter Udvidelsen vil Skolen kunne rumme 375 Elever over 11 Aar, og da den nu har 260 Elever over 11 Aar, er der altsaa Udviklingsmuligheder for lang Tid.

Udgifterne til den nye Skole og til Omordning af

Gymnasiets Korridor.

Pladsforholdene med mere blev anslaaet til Kr. 78,000 tilsammen, nemlig: til Bygninger Kr. 58,800, til Lege-skur, Cykleskur, Hegnsmur m. m. Kr. 14,200, til forskellige Udgifter Kr. 5000, og senere ved en Ekstra-bevilling til Inventar Kr. 1300.

Dette var i Virkeligheden den bedste, og den mest økonomiske Løsning paa Spørgsmaalet, og enstemmig blev Udvalgets enstemmige Forslag vedtaget i By-raadet i Foraaret 1914. Det havde som sagt kostet meget Arbejde at faa Sagen ordnet paa den bedst mulige Maade, og jeg vil ikke her undlade at erindre om den store Andel, som Byens nuværende Borgme-ster og daværende Formand for Skoleudvalget, Hr. Sagfører Lau, havde i den heldige Løsning af dette store og vigtige Spørgsmaal. — Men ogsaa en anden Ting vil jeg nævne, og det er Rektor Bruuns store Indsats i det Arbejde, der i Dag er ført til Maalet. I de mange lange Forhandlinger trættedes Rektor aldrig, altid var han rede med gode og vægtige Under-søgelser, og igennem al hans Færd i denne Sag skinnede hans varme Interesse for Skolen og dens Gerning og hans store Kærlighed til alle Børnene, der søgte Skolen, igennem. Derfor vil jeg paa denne Højtidsdag bringe Rektor Skoleudvalgets varmeste og bedste Tak, og jeg vil tilføje, at ogsaa vi, der er For-ældre, bringer Dem en Tak for den Maade, hvorpaa De følger vore Børn og deres Udvikling, og for alt det Arbejde, De lægger deri at gøre dem til nyttige og gode Samfundsborgere. Under Forhandlingerne følte vi ogsaa, hver Gang Lærerne maatte spørges, at som Rektor prægede Skolen, saa fulgte Lærerne og Lærerinder efter, og stod troligt bi med at skaffe den bedst mulige Ordning for Skolen, ogsaa til dem skal der i Dag lyde en Tak.

Slojdsalen i den nye Skolebygning.

Før Sommerferien begyndte Arbejderne paa Skurene og Pladsens Udvidelse, og da saa Efteraaret kom, og vi skulde til at begynde paa selve Bygningen, da kom det store „Alvorlige“, som optog alles Sind, og som en Tid lod Udvalget tvivle, om det var muligt at gennemføre Opførelsen nu; men efter nogen Overvejelse besluttede man sig dertil, og lidt efter lidt rejste denne store, smukke Bygning sig, der nu slutter sig til den gamle historiske Skole paa den gamle kendte Plads, hvor Aar efter Aar gennem mange Slægtled Kolding Børn har faaet deres Skoleundervisning, og hvorfra der er udgaaet mange dygtige Mænd, og til hvilken i vore Dage mange Kvinder og Mænd sender Tanker tilbage i Erindring om glade og lykkelige Barneaar.

Og naar jeg nu paa Udvalgets Vegne overgiver denne Skole til Byraadet og paa dettes Vegne beder Borgmesteren modtage den, saa er det med en Tak til alle dem, der har bidraget til dens Opførelse: til Byraadet, til Arkitekten, Stadsingeniøren, til Mestre og Arbejdere, ja til alle, der har været med til at rejse den, og saa til Slut en Tak til Hr. stud. mag. Svend Bruun, Forfatteren af den smukke Kantate, der nu senere vil blive foredraget, og som i skønne Ord tolker de Følelser, der besjæler alle dem, der kender vor gamle Skole og holder af den for det, den har været for dem.“

Paa Byens Vegne modtog Hr. Borgmester *Lau* den nye Bygning med følgende Ord:

„Jeg skal paa Kommunens Vegne modtage denne nye til den gamle Skole knyttede Bygning, idet jeg bringer Skoleudvalget Byraadets Tak for det betydelige Arbejde, Udvalget har udført ved Opførelsen af denne Bygning. Byraadets Ønsker har altid været

at knytte de bedste Lærerkæfter til Skolen, men det er ikke aldeles tilstrækkeligt. For at Undervisningen kan modtages af Eleverne og blive til Gavn for disse, maa den ydes under gode Forhold, med gode Hjælpe-midler, og frem for alt maa den gives i lyse og luftige Lokaler. Saadanne har Byraadet ved Rektors store Hjælp tilvejebragt i den Bygning, jeg her har modtaget, og det er nu Lærerpersonalets Opgave at vise, at den Undervisning, der gives i den højere Almenskole, er saa god og fyldestgørende, at den kan blive til Lykke og Velsignelse for de unge, der her skal have den Uddannelse, hvormed de træder ud i Livet.

For Lærerpersonalet staar De, Rektor, som Repræ-sentant, og til Dem overgiver jeg hermed paa Kol-ding Byraads Vegne Skolebygningen, idet jeg sam-tidig bringer Dem og Lærerpersonalet en Tak for hvad De i Aarenes Løb har gjort for Skolen.“

Skolekommissionens Formand, Hr. Pastor *Kjørboe* udtalte sig dernæst saaledes:

„Der er et bekjendt gammelt Ord, der siger, at vi lære ikke for Skolen, men for Livet. Jeg troer ikke, det er Meningen hermed at opstille Skolen og Livet som Modsætninger, heller ikke at fremstille Skolen som noget betydningsløst. Det skal vist snarere med dette Ord siges, at der er en nøje Forbindelse mellem Skolen og Livet. Vi begynde med at lære for Skolen, for at det, vi derved vinde, kan faa Betydning for vort Liv.

Det, der giver Livet Indhold og gjør det værdt at at leve, er, at man samler sig en Skat af gode Er-faringer, saadanne som kalde vore Kræfter frem og lære os at bruge dem. Saa mærke vi, at vi leve, føle Glæden ved at være med i det Liv, der udfolder sig

omkring os. Men til Betingelserne for at kunne samle en saadan Skat af Erfaringer høre Kundskaber, Interesser, Sands for Livets sande Værdier. At skaffe de unge disse Betingelser, det er Skolens Opgave. Hele den Dannelse, der saaledes bliver Resultatet af det Arbejde, der Dag efter Dag gjøres i Skolen, er gode Livsbetingelser for de unge. Den, som har vundet dette, har lært, ikke for Skolen, men for Livet.

Naar jeg da skal lykønske vor Skole til den store Udvidelse, den har faaet, betegnet ved dette nye Hus, da vil jeg gjøre det ved at udtale Ønsket om, at her altid maa være de levende Kræfter i Virksomhed, som med Iver og Dygtighed kunne arbejde paa at skaffe de unge gode aandelige Livsbetingelser. Thi da vil der herfra udgaa en Ungdom, som er skikket til at samle sig en Skat af Livets sande Værdier, dem, der rumme i sig det bedste og herligste, fordi de ere voksede og have udfoldet sig under Evighedens Sol.“

Derefter blev følgende Kantate af stud. mag. *Svend Bruun* afsunget til Musik af Frk. *Elisabeth Schmidt*. Kvindesoloen blev foredraget af Frk. *Rachel Marcus*, Mandssoloen og Recitativerne af Hr. Cand. mag. *Victor Verner*, Stykkerne for enkelte Stemmer af Pige-koret.

KOR:

(Mel.: Kongernes Konge.)

Alt hvad vi evner,
alt hvad vi vil,
hele vor Livsbanes
bølgende Spil —
ser vi tilbage
paa vore Skoledage,
finder vi Traaden, som os knytter dertil.

Ungdommens Stræben,
Manddommens Kaar,
Svaghed som falder,
og Kræfter som staar —
ser vi tilbage
paa vore Skoledage,
finder vi Sporene i Barndommens Aar.

Derfor vi prøver,
Kvinde og Mand,
Skolen at fremme
saa meget vi kan.
I vore Sønner
sig da vor Stræben lønner:
Gavner vi Skolen, vil den gavne vort Land.

MANDSSOLO:

Da Prometheus Ildens Glød
stjal fra Tordengudens Skød,
blæste han de klare Flammer
ind i Mandens Hjærtøkammer.

Før han lød kun Nuets Bud;
nu blev Kredsen videt ud,
Flammen blev den Trang til Viden,
som har holdt sig evigt siden.

Endnu i vor Sjæl vi har
Guddomsflammen, ren og klar,
stadig Kundskabs Trang os driver
frem i fortsat, rastløs Iver.

I det unge Barnesind
øjnes Guddomsflammens Skin;
held den Mand, som snildt den tænder,
saa den klart og kraftigt brænder.

KOR:

(Mel.: Kongernes Konge.)

Skolen at gavne
bygged vor By,
enig om Maalene,
Huset det ny.
Kravet nu bliver,
at Flid og ærlig Iver
vaagner og virker der hvert eneste Gry.

Dybest i Barne-
sindenes Gem
Kræfter, som slumrer nu,
skal kaldes frem.

Men skal vi øve
 et Værk, som staar sin Prøve,
 Slut da et Forbund mellem Skole og Hjem.

ENKELTE STEMME:

Se, Nutiden slaar i Fortiden Rod;
 her fandtes de Graabrødres Rønner,
 og Skolen skal staa, hvor en Gang den stod,
 da Munkene bad deres Bønner.
 Men tager vi end fra Fortiden Arv,
 vi lytter til Nutidens Stemme,
 thi Skolen skal røgte Fremtidens Tarv
 og maa ikke Nutiden glemme.

RECITATIV:

Her hørte man en Gang kun Rømsler og Gloser,
 og Sinkernes Jamren, og susende Slag,
 naar „Blodet løb ned i Disciplenes Hoser“,
 og Riset var slidt paa den fjerde Dag,
 da skimlede Vægge og lerstampet Gulv
 var Templet, hvor Lærdømmens Aand havde hjemme,
 da Synderen sattes i begsort Hul,
 da Tiggergange benævnedes Fester,
 da Peblinger skjald ved Hørerens Stemme,
 og Ferlen var Herre og Mester.

ENKELTE STEMME:

Nu bygger vi lyst og luftigt og højt,
 vi gemmer os ikke for Solen;
 fra Kasserne lyder Stærenes Fløjt,
 thi Glæden er Herre i Skolen.
 Vi blindes ej mer af Bøgernes Støv;
 hvert Foraar, naar Løvspringet kommer,
 vi binder en Krans af Bøgenes Løv
 og fejrer den blide Skærsommer.

KVINDESOLO:

En Gang var i Skolen
 kun Peblings tvære Flok,
 mens i Hjemmet dydig
 vi spandt paa vor Rok;
 indtil du skifted Sind
 og bad os komme ind.
 Sig mig, lærde Skole,
 fortrød du det vel?

Visdom ind vi sanked
 i nye og gamle Sprog,
 paa din sorte Tavle,
 og i din lærde Bog.
 Altid med frejdigt Sind
 vi gik i Skolen ind.
 Sig mig, lærde Skole,
 fortrød du det vel?

Tit vor glade Latter
 har lydt gennem Skolens Gang,
 lyse Pigestemmer
 i Skolens Morgensang.
 Glæden vi bragte ind
 i Peblings og Lærers Sind,
 Sig mig, lærde Skole,
 fortryder du nu?

KOR:

(Mel.: Blev nu til Spot dine Tusindaarsminder.)

Fordum, da Lægmand en knap kunde stave,
 Visdomskilden flød for de udvalgte faa.
 Dømt til i Overtros Mørke at rave
 Folket i Naturen kun Rædslerne saa:

Uglernes Skrig varsled Farsot og Død,
 Lygtemænd dansed paa mosede Grunde,
 Skiftinger lagdes i Moderens Skød,
 Heksene tilbad den Onde.

Nu spørges ikke om Stand eller Penge,
 nu der spørges kun, om man kan, om man vil;
 rige og fattige, Piger og Dreng,
 lærer, hvad de faa havde Eneret til.
 Evne og Vilje, trods Armod og Trang,
 er ikke mere til Trældom forbandet;
 frem vil de naa til at sprede en Gang
 Kundskabens Lys over Landet.

RECITATIV:

I Fortid fjernt man aned,
 hvor Nutid Vejen baned,
 som famlende I følger
 ved Kundskabstrangens Glød.

Men tusind dunkle Gaader,
 som Fremtid en Gang raader,
 sig endnu stædigt dølger
 i Klodens dybe Skød.

KOR:

(Fra Schandorphs Translokationsang.)

Kundskab er Magt — er det hvasseste Væрге;
 Kundskab har besejret hver Hindring paa Jord;
 den har jo kløvet de haardeste Bjerge,
 drevet gennem Alpers Granitvæg et Bor.
 Lyt til et Stempelslags taktfaste Gang!
 nyt Telegrafer, og brug Telefoner!
 Hvis du har Øre for Aand og for Sang,
 Kundskabs *Te Deum* da toner.

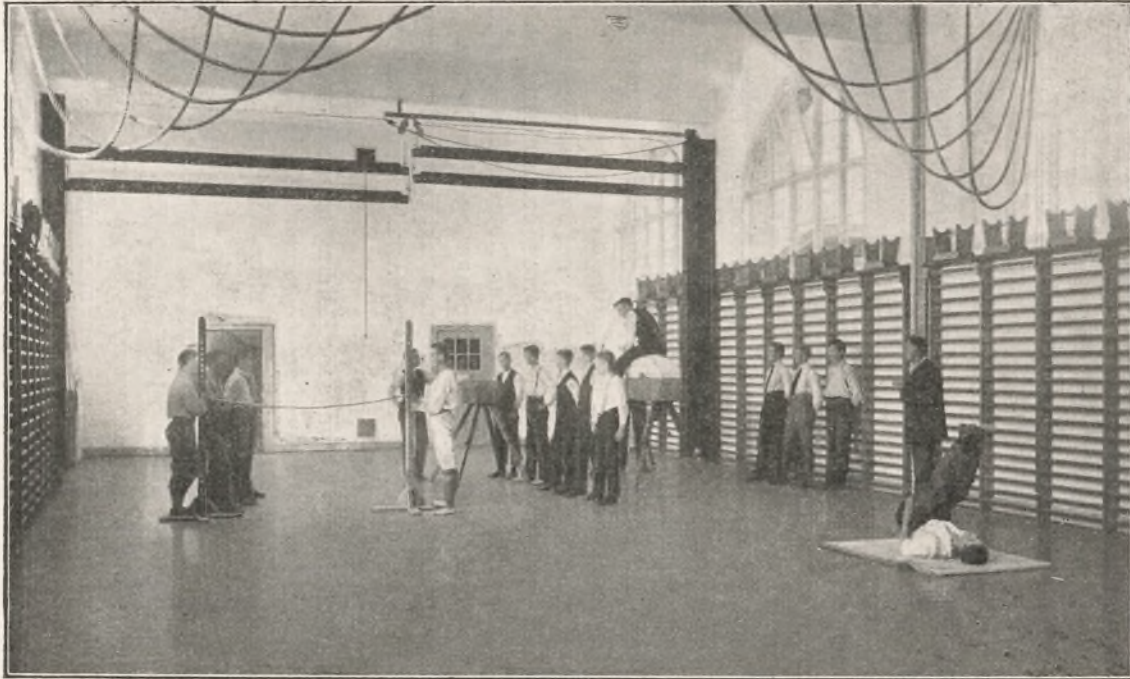
Efter Kantaten talte Rektor:

„Jeg ønsker paa Skolens Vegne at rette en varm Tak til alle dem, som har bidraget til at gøre denne Dag til en uforglemmelig Festdag for os, til alle dem, som har givet Møde, til dem, der ved deres Digtning, Sang og Musik har spredt Skønhed over Indvielsen, og ikke mindst til Skolens Overordnede for de gode Ord og for de gode Ønsker, som de i Dag har talt. Jeg haaber, at disse Ord maa være alle os, som arbejder i denne Skole, en Spore til ny Iver og Kærlighed for vor Gerning, ligesom jeg føler mig forvisset om, at de høje og lyse Lokaler, som Byen har bygget til Skolen, vil kaste Højhed og Lys over baade Læreres og Elevers Arbejde.

Der ligger kun 70 Aar mellem Indvielsen i 1845 og 1915, saa at der mulig findes Folk i Kolding, som endnu mindes den første. Mellem 1845 og 1915 ligger Indvielsesfesten i 1880, da den nye Latin- og Realskole begyndte sin Virksomhed. Det er to Tidsrum, hvert paa 35 Aar, og tre Mærkeaar i Skolens Liv.

Af nationale Grunde blev i 1845 Kolding lærde Skole udset til at være den første jydsk Skole, der skulde prøve den nye Gymnasieordning, og Skolen fik en ny Bygning. Den blev i Orla Lehmanns Ord „udstyret som et lille jydsk Universitet“. Ti Aar efter blev Lærerskolen i Kolding nedlagt, enten det nu var af Hensyn til Skolen i Haderslev eller af økonomiske Grunde. Skolens daværende Rektor, Kommunalbestyrelsen og Borgerskabet kæmpede en haard Kamp for at bevare Skolen for Byen, bl. a. ved Indsamlingen af en betydelig Sum Penge; det var forgæves.

Vedtagelsen skete i Folketing og Landsting med stort Flertal. Selv Ploug, Skolens Barn i mere end

Den nye Gymnastiksal.

een Betydning af Ordet, stemte for Nedlæggelsen. Byen fik til Erstatning en Realskole, men Byen kunde aldrig forsone sig med Tabet af sin lærde Skole, og i 1880 vedtoges Oprettelsen af Kolding Latin- og Realskole som en *kommunal* Skole.

Kolding By vovede først af danske Byer at oprette en *kommunal* Latinskole. Hvad der i 1845 skete paa *Drot- tens* Bud, skete i 1880 efter en Beslutning af *Borgerne*. C. Berg, som den Gang repræsenterede Koldingkredsen i Folketinget, fremhævede flere Gange i den Anledning Byens Mod og Fremsyn. Det er mærkeligt at se, at denne Handling af *danske* Borgere i en *dansk* By blev mindet af Skolen paa Latin. Paa den tredje Rektortavle i den gamle Bygnings Forsal er Begivenheden tolket i sirlige ciceronianske Vendinger. Ikke for intet hed den højeste Almenskole i Danmark den Gang en *Latinskole*.

Ordningen i 1880 var fremsynet i visse Henseender, men hvilede paa den forkerte Forudsætning, at en saadan Skole kunde yde den højeste Undervisning for forholdsvis lave Skolepenge og dog betale sig. Haardnakket blev dette Synspunkt fastholdt i næsten 20 Aar, og først efter Almenskoleloven af 1903 er Synspunktet helt opgivet.

Denne Lov betyder for Kolding højere Almenskole, at den fra at være en *kommunal* Skole, bliver en *kommunal Statsskole*, noget mere afhængig af Staten, til Gengæld rigeligere støttet af Staten. Medens Statsbidragets Maksimum før var 9000 Kr. aarligt, kan det nu vokse til ca. 25,000 Kr. Dette var Almenskolelovens *økonomiske* Følge for Skolen, den *pædagogiske* Følge var en mere moderne Undervisning og en hurtig Vækst, saa at Skolens Lokaler efterhaanden blev for smaa. Saa kom de af Udvalgets

Legepladsen foran den nye Skolebygning.

Formand, Hr. Bankdirektør Bech, omtalte mangeaarige Forhandlinger, der resulterede i Byraadsbeslutningen i 1914 om en ny Udvidelse og en ny Skoleplan.

Begge Dele tilsammen betegner for Skolen et nyt Udgangspunkt, for tredje Gang i Løbet af 70 Aar. Det er atter Byens Borgere, som har taget Beslutningen. Men der er dog en væsentlig Forskel paa 1880 og 1915. Skolen ordnedes i 1880 som en Klasseskole for den velhavende Borgerstand, medens Ordningen i 1914 hviler paa den Forudsætning, at ca. $\frac{1}{3}$ af Pladserne i Skolen skal kunne gives til dygtige, flittige og trængende Elever, der overflyttes fra de kommunale Borgerskoler, saa at det ikke længer udelukkende bliver *Forældrenes økonomiske Evner*, men ogsaa i nogen Grad *Børnenes aandelige Evner*, der bestemmer Optagelsen i Skolen. En Byraadsbeslutning ophæver ikke Skellet mellem rig og fattig, men den kan nok flytte dette Skel et godt Stykke, og det var det, der skete ved Ordningen i Fjor. Skolen er ved denne Ordning i højere Grad end før blevet en fælles højere Almenskole for Byens og Landsognets Befolkning, ikke blot for de velhavende, men for alle, og som Skolemand og Lærer maa jeg udtrykke min uforbeholdne Glæde over denne Fremgang. Skolen spørger ikke, om et Barn er rigt eller fattigt, men om det er interesseret, videlystent og flittigt. Jeg tvivler slet ikke om, at denne Fremgang vil bevirke, at Skolen i Fremtiden mere og mere vil betragtes som hele Byens Skole, den Bys Skole, der „enig om Maalene“ — som der staar i Kantaten — vedtog den nye Ordning.

Der er i Dag afsunget 2 Kantater her i Salen. Begge priser idealistisk det Arbejde, der skal gøres

i Skolen. Paa en Maade er dette Arbejde det samme, Ungdommens Dygtiggørelse, selv om Midlerne er ændrede, idet navnlig Oldtiden i Undervisningen er fortrængt af den moderne Tid. Men tilbage bliver den store Forskel, at Skolen i 1845 væsentligt arbejdede med Universitetet for Øje, medens Skolen nu langt mere alsidigt tager Sigte paa Livets mangeartede Krav, saa at dens Nødvendighed for en By og dennes Opland nu er langt større end for 70 Aar siden. Kantaten fra 1845 er gennemtrængt af den Tids antike Skolebetragtning og kølige Fjernhed fra Familielivet og det praktiske Liv. Skolen er et Tempel, Lærerne er Tempeltjenere, Eleverne Novicer. Det er saa betegnende, at Ordet Hjem slet ikke nævnes i Kantaten fra 1845. Hammerslagene gendlyder i Tempelhallen, men Hallen er øde, til Ordet — det klassiske Heksameter — lyder. Haandens Gerning har sin Betydning, men højt over den svæver Aandens Id. Skolens Studiekreds — den klassiske Oldtid — og det praktiske Liv var den Gang to Omraader, som laa langt fra hinanden, og det ene langt under det andet. En saadan Tankegang ligger fjernt fra vor Tids Skole. Vor Tids lærde Skole ser sin Berettigelse i, at dens højere Almendannelse yder et bredt Grundlag for alt Livsarbejde, Haandens saavel som Aandens, hver for sig eller samlede. Begrebet Almendannelse er saare flydende. Det er ændret i de sidste 70 Aar, og det vil sandsynligvis ændres i de næste 70. I Aar er det Handelsstanden, som kræver at give en ny Indsats til Bestemmelsen af Ordet, om 10 Aar kommer maaske Haandværk og om 20 Aar Landbruget med samme Krav.

Men selv om Nutidens anspændte Borgerliv stiller stadig vekslende og formodentlig stigende Krav til

det Arbejde, der skal øves i denne Bygning, saa kan Kolding Skoledistrikt for saa vidt frejdigt se Fremtiden i Møde. Den har faaet Rammerne for sit højere Skolevæsen i Orden og lagt en saa bred økonomisk og aandelig Basis, at der derpaa kan bygges et solidt Værk.

Jeg haaber og tror, at der i disse Bygninger, opførte paa den Plads, hvor Byens højeste Undervisning har været i snart 400 Aar, i de kommende Aar vil blive gjort et stort og nidkært Arbejde for Ungdommens Dygtiggørelse til Deltagelse i dansk Borgerliv og Borgergerning, til Held og Lykke for Samfundet og Fædrelandet, saa at Efterslægten en Gang om andre 35 eller 70 Aar vil komme til at udtale en anerkendende Dom om den Slægt, som i 1915 rejste denne Bygning.“

Hermed sluttede Højtideligheden, og de tilstedeværende blev derefter af Skolens Lærere og Lærereinder vist rundt i de nye Lokaler.

SKOLEEFTERRETNINGER

Skolens Bestyrelse.

Skolekommissionen bestaar for Tiden af:

- Hr. Redaktør *K. Hansen*.
- Sognepræst *W. Kiørboe*, Formand.
- Læge *Ørkild*.

Skoleudvalget bestaar af:

- Hr. Bankdirektør *O. Bech*, Formand.
- Redaktør *K. Hansen*.
- Typograf *Sørensen*.
- Sagfører *Viuß*.
- Læge *Ørkild*.
- Proprietær *N. Tingleff*, valgt af
Vejle Amts Skoleraad.
-

Eksaminer i 1915.

A. Afgangseksamen for studerende.

Denne Eksamen blev bestaaet af:

- Henrik Baller* (Søn af Byfoged B., Sorø).
Georg Johannes Bartholdy (Søn af Pastor B., Skibby).
Harald Bennike (Søn af Værkstedsinspektør B.).
Peter Johannes Bertelsen (Søn af Bankbogholder B.).
Sigrid Josepha Einfeldt (Datter af Proprietær E.,
Hornbæk).
Sven Saurbrey Kraunsøe (Søn af Stationsforstander S.,
Nyborg).

Ejvind Nielsen (Søn af Læge N.).
Jørgen Henrik Oldenburg (Søn af Overlæge O., Louise-
 høj).

De beskikkede Censorer var: Hr. Adjunkt, Dr. phil.
Karl Mortensen (Dansk Stil og Tysk Stil), Hr. Adjunkt
Anker Jensen (Mundtlig Dansk og Fransk), Hr. Ad-
 junkt *Garde* (Mundtlig Tysk), Hr. Overlærer *Østerberg*
 (Engelsk Stil), Hr. cand. mag. *Alsted* (Mundtlig Engelsk
 og Historie).

B. Realeksamen.

Denne Eksamen blev bestaaet af:

Peter Schouboe Andersen (Søn af Proprietær A., Tved).
Anker Poulsen Bruhn (Søn af Proprietær B., S. Sten-
 derup).

Peter Christensen (Søn af Overinspektør C.).
Jørgen Ravn Fisker (Søn af Gaardejer F., Bølling).
Carlo Viggo Fuglsang (Søn af Skomager F.).
Asta Jensen (Datter af Damefrisørinde Fru J.).
Otto Jensen (Søn af Snedkermester J.).
Agnete Knudsen (Datter af Proprietær K., Hylke).
Jakob Kristian Lauritsen (Søn af Lærer L.).
Wilhelm Georg Linde Laursen (Søn af Bankdirektør L.).
Anna Louise Meeske (Datter af Auktionsholder M.).
Gerhard Peter Nicolajsen (Søn af Skrædder N.).
Margrethe Herma Lawaetz Schytt (Datter af Proprie-
 tær S., Ødis).

Holger Sparrevohn (Søn af Maskinmester S.).
Maria Christine Thomsen (Datter af Arbejdsmand T.).
Christian Viuff (Søn af Sagfører V.).
Karl Viuff (Søn af Sagfører V.).

De beskikkede Censorer var: Hr. Adjunkt Dr. phil.
Karl Mortensen (Dansk Stil), Hr. Overlærer *Østerberg*
 (Engelsk Stil), Cand. mag. Frk. *Thyra Eibe* (Skriftlig

Regning og Matematik), Hr. Adjunkt *Anker Jensen* (Mundtlig Dansk og Fransk), Hr. Adjunkt *Garde* (Tysk), Hr. cand mag. *Alsted* (Historie).

C. Mellemskolens afsluttende Prøve.

Denne Eksamen blev bestaaet af:

I. Med Fransk.

- Johan Carl Vilhelm Vincens Grandjean* (Søn af Stamhusbesidder G., Falster).
Svend Frost Hansen (Søn af Boghandler H.).
Viggo Emil Hansen (Søn af Drejermester H.).
Helga Moe (Datter af Sognepræst M., S. Bjert).
Vagn Horup Alstrup Poulsen (Søn af Stationsbud P.).
Niels Staal Wanting (Søn af Trafikassistent W.).
Ernst Halfdan Wellendorf (Søn af Skovrider W., Stenderup Strand).
Kathrine Marie Bertelsen (Datter af afd. Portør B.).
Aage Ludvig Bramsen (Søn af Værkfører B.).
Esther Deichmann Branth (Datter af fhv. Sognepræst D. B.).
Per Aage Brøchner-Larsen (Søn af Ingeniør B-L.).
Johannes Ingversen (Søn af afd. Proprietær I., Viuf).
Else Jørgensen (Datter af Købmand J.).
 † *Hans Peter Lauritsen* (Søn af afd. Tandlæge L.).
Laurine Lind (Datter af Proprietær L., Sdr. Bjert).
Otto Mygind (Søn af Lærer M., Taps).
Arne Adolph Morten Damgaard Nielsen (Søn af Stukkator N.).
Gudrun Kristine Sparrevoohn (Datter af Maskinmester S.).
Marius Thuesen (Søn af Snedker T.).
Karen Thygesen (Datter af fhv. Proprietær T., Sdr. Stenderup).

II. Uden Fransk.

- Asta Ravn Clausen* (Datter af Lærer C.).

- Henrik Christian Dornonville la Cour* (Søn af Proprietær la C., Seest).
Helga Kristine Eriksen (Datter af Købmand E.).
Hansine Koch (Datter af Proprietær K., Ejstrup).
Anna Dorthea Madsen (Datter af Møllebygger M.).
Ida Kathrine Sartov (Datter af Murer S.).
Edith Schmidt (Datter af Slagtermester S.).
Helmer Poul Marius Niels Feltendahl Vengberg (Søn af Bogholder V.).
Astrid Bruun Bertelsen (Datter af Bogholder B.).
Carl Albert Frederiksen (Søn af Urmager F.).
Kaj Vinkel Hansen (Søn af Stationsforstander H.).
Karen Lauritsen (Datter af Lærer L.).
Esther Harriet Thomsen (Datter af Redaktionssekretær T.).
Johanne Elisabeth Vyff (Datter af Proprietær V., Vonsild).

De beskikkede Censorer var: Hr. Adjunkt Dr. phil. *Karl Mortensen* (Dansk Stil), Cand. mag. Frk. *Thyra Eibe* (skriftlig Regning og Matematik), Cand. mag. *Alsted* (Engelsk og Historie), Hr. Adjunkt *Garde* (Tysk). Desuden viste Fru *Amdisen* Skolen den Velvilje at medvirke ved Bedømmelsen af Haandarbejde.

D. Tillægsprøver.

Tillægseksamen i Fransk til Realeksamen er bestaaet af *Karen Brusendorff*, Tillægseksamen i Latin for Farmaceuter til almindelig Forberedelseseksamen af *Edith Bollerup* (g) og *Astrid Sørensen* (mg÷), samme Tillægseksamen til Realeksamen af *Amalie Petersen* (6).

E. Skolens Aarsprøve.

Elevtallet ved Slutningen af Skoleaaret 1914—15 var 304, idet 13 Elever var indmeldte og 11 udgaaede efter Programmets Affattelse. Af disse mødte til Studentereksamen, Realeksamen og Mellemskoleeksamen 59

Elever. Ved Aarsprøverne i 2 G til 3 F var 226 til Stede. I 2 F holdtes ingen Aarsprøve.

Udfaldet var følgende:

Af 2 G	Klasses	18	Elever	opflyttedes	17
- 1 G	—	15	—	—	14
- 3 M a	—	21	—	—	14
- 3 M b	—	16	—	—	14
- 2 M a	—	24	—	—	24
- 2 M b	—	24	—	—	22
- 1 M a	—	25	—	—	24
- 1 M b	—	25	—	—	23
- 1 M c	—	14	—	—	14
- 4 F	—	25	—	—	23
- 3 F	—	19	—	—	19

Studentereksamen.

Eksaminander	Skriftlig Dansk	Mundtlig Dansk	Skriftlig Engelsk	Mundtlig Engelsk	Skriftlig Tysk	Mundtlig Tysk	Fransk	Latin	Oldtidsk.	Historie	Geografi og Naturhist.	Naturlære	Matematik	Orden med skr. Arb.	Kvotient	Legems- øvelser	Sang
H. Baller	4	5 6	5	6 6	5	5 5	5 5	5	6	6 6	5	5 5	5 5	5	5,18	6	
G. Bartholdy	6	5 6	5	6 6	5	6 6	5 4	5	6	5 6	6	6 6	6 6	5	5,54		
H. Bennike	5	5 6	5	5 6	5	5 5	5 5	5	6	5 6	5	5 6	6 6	5	5,29	6	6
P. Bertelsen	4	5 6	5	6 6	5	6 5	6 5	5	5	5 5	5	5 5	5 6	6	5,21	6	6
Sigrid Einfeldt . . .	5	5 5	5	5 6	4	5 4	5 5	5	5	5 5	5	5 5	5 5	6	5,00		
S. Kraunsøe	5	5 6	5	5 6	5	6 5	6 5	5	5	5 5	5	5 5	6 5	5	5,18		6
E. Nielsen	3	5 6	6	6 6	4	5 5	5 4	5	5	5 6	5	5 5	5 6	4	4,93	6	
J. Oldenburg	4	4 5	4	4 5	6	4 5	5 5	4	5	5 5	4	4 5	5 5	5	4,64	5	

Den første af to Karakterer i samme Fag er Aarskarakteren, den anden Eksamenskarakteren.
Hvor der i mundtlige Fag kun er een Karakter, er det Aarskarakteren.

Undervisningen i 1915—16.

Der har været undervist i 596 (572) ugentlige Timer. Fagene har været fordelt mellem Lærerne paa følgende Maade:

Faste Lærere:

<i>Rektor</i> : Engelsk i 3 G a, 2 G, 1 G. Oldtidskundskab i 3 G b.	16 Tm.
<i>Hr. Overlærer Jessen</i> : Regning og Matematik i 3 G a, 3 G b, 2 G, R, 4 M a, 3 M a. Fysik i R, 4 M a, 4 M b, 3 M b. ...	30 Tm.
<i>Hr. Inspektør Nissen</i> : Dansk i 3 G a, 3 G b, 1 G. Regning og Matematik i 2 M b, 1 M b, 1 M c.	24 Tm.
<i>Frk. Inspektrice Erna Lorenzen</i> : Dansk i R, 4 M a, 1 Time i 4 M b. Geografi i 2 M b. Religion i 4 M, 3 M, 1 M b + c. Skrivning i 4 M a + b, 1 M c, 4 F. ...	24 Tm.
<i>Hr. Inspektør Thau</i> : (Inspektion paa Legepladsen): Naturfag i R. Regning og Matematik i 4 M b, en Time i 4 M a + b, 3 M b, 4 F. Fysik i 3 M a. Gymnastik i 2 M, 1 M. Sløjd i 4 M, 3 M.	34 Tm.
<i>Hr. Lærer og Translatør Heeno</i> : Engelsk i R, 4 M b, 3 M b, 2 M b. Geometri i R. Fysik i 2 M a. Regning og Matematik i 1 G, 2 M a, 1 M a.	34 Tm.
<i>Hr. Dr. phil. Moth</i> : Oldtidskundskab i 3 G a, 2 G, 1 G. Historie i R, 4 M, 3 M, 2 M a + c, 1 M. Historie og Geografi i 4 F, 3 F.	32 Tm.
<i>Hr. Cand. mag. Brusendorff</i> : Fransk i 4 M.	

Tysk i 3 G a, 2 G, 3 M a, 2 M a, 1 M a + b. Dansk i 2 M b.....	34 Tm.
Frk. <i>Lauridsen</i> : Dansk i 3 M a, 1 M a, enkelte Timer i 4 F og 3 F. Skrivning i 3 F. Religion i 2 M, 4 F, 3 F. Haandgerning i 4 F, 3 F. 1 Time til Karakter- og Censurindskrivning.....	31 Tm.
Frk. <i>Lund Jakobsen</i> : Fransk i 3 G a, 1 G, R. Dansk i 4 M b, 1 M b. Tegning i 4 M, 3 M, 2 M, 1 M, 4 F, 3 F. 1 Time Sangtilsyn.....	33 Tm.
Frk. <i>Thora Jacobsen</i> : Engelsk i 2 M a. Geografi i 4 M a, 2 M a. Gymnastik i 4 F og 3 F samt Pigerne i 3 G, 2 G, 4 M. Regning i 3 F. og en Time i 4 F. Naturhistorie i 4 F, 3 F. 1 Time til Karakter- og Censurindskrivning.....	33 Tm.
Hr. Cand. mag. <i>Tang Petersen</i> : Historie i G. Dansk i 2 M c, 1 M c, 4 F. Religion i 1 M a. 1 Time Sangtilsyn.....	33 Tm.
Hr. Cand. mag. <i>Vyff</i> : Engelsk i 3 G b, 4 M a, 3 M a, 2 M c. Dansk i 2 M a, 3 F, en Time i 4 F. Historie i 2 M b.....	33 Tm.
Hr. Lærer, Forstkandidat <i>Otterstrøm</i> : Gymnastik i G, R, 4 M, 3 M. Sløjd i 2 M, 1 M. Geografi i 4 M b, 2 M c. Naturhistorie i 4 M a, 3 M a, 2 M c, 1 M c. 1 Time Sangtilsyn.....	33 Tm.
Hr. Cand. mag. <i>Børup</i> : Naturfag i G. Naturhistorie 4 M b, 3 M b, 2 M a + b, 1 M a + b, 3 F. Geografi i 3 M a + b. Regning i 2 M c.....	33 Tm.
Hr. Cand. mag. <i>Galster</i> : Tysk, Dansk i 2 G, R, 4 M a, 2 M b, 1 M c. Dansk i 2	

Undervisningstimernes Fordeling paa de enkelte Fag.

32

Fagene	3 F	4 F	1 M a	1 M b	1 M c	2 M a	2 M b	2 M c	3 M a	3 M b	4 M a	4 M b	R	1 G	2 G	3 G a	3 G b	
Religion.....	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	...	1	1	1	1	26
Dansk.....	10	10	5	6	5	4	4	4	4	4	4+(1)	4+(1)	4	4	4	4	4	85
Engelsk.....	5	5	5	4	4	4	4	5	5	5	5	5	56
Tysk.....	6	6	6	3	3	3	3	3	3	3	4	4	4	4	4	59
Fransk.....	(4)	(4)	3	3	3	3	3	19
Latin.....	5	5	4	4	4	18
Oldtidskundskab.....	1	1	1	1	1	4
Historie.....	2	2	3	3	3	2	2	2	3	3	2	2	2	3	3	4	4	45
Geografi.....	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	3	3	4	4	28
Naturhistorie (Anskuel- sesundervisning).	3	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	4	1	1	1	1	26
Regning (Matematik).....	6	6	5	4	4	4	4	4	6	6	6+(1)	6+(1)	6	2	2	2	2	76
Naturlære.....	3	3	3	2	2	2	2	2	1	1	1	1	23
Skrivning.....	3	4	2	2	2	1	1	1	1	1	(1)	(1)	(1)	19
Tegning.....	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	(1)	(1)	(1)	14
Sang.....	1	1	(2)	(2)	(2)	[1]+(1)	[1]+(1)	[1]+(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	6+4
Gymnastik.....	2	2	[3]	[3]	[3]	(3)	(3)	(3)	[3]	[3]	(3)	(3)	[4]	[4]	(4)	(4)	(4)	24+20
Kv. Haandarbejde (Sløjd).....	2	2	(2)	(2)	(2)	[2]	[2]	[2]	(2)	(2)	[2]	[2]	12+8
	34	34	35	35	34	36	36	36	36	36	35	35	34	35	35	35	35	596 (572)

G, 3 M b. Skrivning i 2 M c.....	33 Tm.
Hr. Cand mag. <i>Verner</i> : Latin i G. Fransk i 3 G b, 2 G. Tysk i 4 M b, 3 M b, 2 M c.....	33 Tm.
Frk. <i>Bagger</i> (konstitueret): Gymnastik med Pigerne i 1G, R, 3 M, 2 M, 1 M. Haand- gerning i 2 M, 1 M. Fysik i 2 M b, 2 M c. Dansk i 1 M b. Skrivning i 3 M a, 3 M b, 2 M a, 2 M b, 1 M c, 4 F. 1 Time Sangtilsyn.....	33 Tm.

Timelærere:

Hr. Kordegn <i>Schmidt</i> : Sang i hele Skolen	6 Tm.
Hr. Pastor <i>Kjørboe</i> : Religion i G.....	4 Tm.
Fru <i>Hagerup</i> : Skrivning i 1 M a + b...	4 Tm.
Fru <i>Kyster</i> : Haandgerning i 4 M, 3 M...	4 Tm.

Under Hr. *Børups* Mobiliseringsindkaldelse $15/8-1/11$ læstes hans Timer af Hr. Læge *Brandorff*, Hr. Stadsingeniør *Lassen*, Frk. *Thirslund* og Hr. Læge *Ørkild*. Under Hr. *Tang Petersens* Mobiliseringsindkaldelse 1. Novb. —15. Januar overtoges hans Timer af Hr. Magister *Jensen* fra København. Desuden har Fru *Hagerup*, Fru *Kyster* og Fru *Rosenstand* haft Vikartimer, særligt i Anledning af Frk. *Baggers* og Frk. *Lauridsens* Sygdom.

Oversigt over Aarets Arbejde.

Religion.

- 3 F. *Nic. Nielsens* Bibelhistorie: Forskellige Afsnit er gennemgaaet. Nogle Salmer.
- 4 F. *Nic. Nielsens* Bibelhistorie: Forskellige Afsnit er lært Nogle Salmer.
- 1 M. *Nic. Nielsens* Bibelhistorie: Det gamle Testamente Nogle Salmer.

- 2 M. *Nic. Nielsens* Bibelhistorie: Det ny Testamente.
Chr. Lunds Lærebog I. Del. Nogle Salmer.
- 3 M. *Nic. Nielsens* Bibelhistorie: Det gl. Testamente.
Chr. Lunds Læsebog II. Del. Nogle Salmer.
- 4 M. Apostlenes Gerninger.
- 1 G. Paulus Historie efter Ap. G. —
- 2 G. Profeten Elias efter 1 og 2 Kongernes Bog samt Paulus Brev til Menigheden i Filippi.
- 3 G. En Oversigt over Gangen i Kirkens historiske Udvikling, meddelt i Foredrag og Eksaminatorier.

Dansk.

- 3 F. Læsning, Stavning, Genfortælling og Sproglære efter Danskbogen II. 3 Timer skriftlig Dansk om Ugen, Diktat og Afskrivning.
- 4 F. Læsning, Stavning, Genfortælling og Sproglære efter Danskbogen II. og III. Nogle Digte lært udenad. 1 Time Afskrivning og 2 Timer skriftlig Genfortælling og Diktat om Ugen.
- 1 M. Læsning, Stavning, Genfortælling og Sproglære efter Danskbogen III. og *Nissens* Skema. Oplæsning for Klassen af enkelte danske Digterværker. 2–3 ugentlige Stiletimer (Diktat, Genfortælling og enkelte Fristile).
- 2 M. Oplæsning, Genfortælling og Analyse efter *Agerskov* og *Rørdams* danske Læsebog og *Ida Falbe-Hansen*: Digte. Enkelte Digte lært udenad. Forskellige Digterværker læst op. 2 Stile hver Uge, Hjemme- og Skolestil.
- 3 M. Læsning efter *Agerskov* og *Rørdams* danske Læsebog. Sproglære efter *Nissens* Skema, Analyse og Ordforklaring. Ca. 25 Sider Svensk efter *Christensens* svenske Læsebog. Nogle Digte efter *Ida Falbe-Hansen*: Digte for danske Skolebørn. Oplæsning for Klassen af forskellige Digterværker. Ca. 25 Hjemmestile.
- 4 M. *Agerskov* og *Rørdam*: Dansk Læsebog, Side 71–77, 81–93, 241–251, 256–264, 292–294, 346–356, 358–366. *Ida Falbe-Hansen*: Digte for danske Skolebørn, Side 4–13, 55–59, 97–99, 147–149. *Goldschmidts* Fortællinger, Dansk-lærerforeningens Udgave, Side 11–68. *Paludan-Müller*: *Abels Død*. *Bjørnstjerne Bjørnson*: Sigurd Jorsalfar. *P. Christensen*: Svensk Læsebog, Side 27–29, 37, 67–71,

- 80—84, 86—96 og 108—112. Det læste opgives til Eksamen. Enkelte Digterværker læst op for Klassen. Ca. 25 Hjemmestile (frie Stile og Genfortælling).
- R. Litteraturbogen I. og II. Danske Folkeviser. *Hostrup*: Genboerne. *H. Hertz*: Svend Dyrings Hus. *Bj. Bjørnson*: Synnøve Solbakken. *Blicher*: De 3 Helligaftener, Røverstuen, Bettefanden. Enkelte andre Ting, som ikke opgives til Eksamen. 22 Hjemmestile.
- 1 G. Statarisk: *Blichers E. Bindstouw* samt 160 Sider af *Lindbæks Læsebog*. Kursorisk: Stykker af oldnordisk Litteratur, Folkeviser, Prøver af *Øhlenschlæger*, *Blicher*, *Ingemann*, *H. C. Andersen*, *Paludan-Müller*, *Ploug*, *Hostrup*, *Chr. Richardt*, *Kaalund*, *Drachmann*, *Jeppe Aakjær*. Svensk: 62 Sider af *Ida Falbe-Hansen* og *Thyregods* Svenske Forfattere. 15 Stile.
- 2 G. *Rønning*: Dansk Litteraturhistorie fra *Øhlenschlæger* til *Ploug*. *Øhlenschlæger*: *Hakon Jarl*. *Heiberg*: En Sjel efter Døden og De Nygifte. *Paludan-Müller*: *Benedikt af Nurcia*. Litteraturprøver efter *Lindbæks Læsebog*. Ca. 20 Sider efter *Ida Falbe-Hansen* og *Thyregods* Svenske Forfattere. Ca. 25 Sider efter *Bertelsen*: Oldnordisk Læsebog. Ca. 20 Sider af *Bertelsen*: Dansk Sproghistorie. 12 Stile.
- 3 G. Statarisk: *Henrik Ibsens* Samfundets Støtter, *Øhlenschlægers* St. Hans Aften Spil, *J. P. Jacobsens* Mogens samt 56 Sider af *Jannik Lindbæks Læsebog*. Kursorisk: Litteraturprøver af *Øhlenschlæger*, *Grundtvig*, *Hauch*, *Poul Møller*, *Heiberg*, *Hertz*, *Bredahl*, *Aarestrup*, *Bødtcher*, *Goldschmidl*, *Drachmann*, *J. P. Jacobsen*, *Herman Bang*, *Henrik Pontoppidan*, *Johs. Jørgensen*, *Jeppe Aakjær*, *Johs. V. Jensen*, *Skjoldborg*. *Rønnings* Litteraturhistorie. 8 Stile. Repetition.
- Eksamensopgivelser*: *Jacob von Thyboe*, Kærlighed uden Strømper, St. Hans Aften Spil, Hjortens Flugt samt 150 Sider af *Lindbæks Læsebog*. *Bertelsens* oldnordiske Læsebog, 13 Sider; *Bertelsens* Dansk Sproghistorie, 20 Sider. *Falbe-Hansen* og *Thyregods* svenske Forfattere, 50 Sider.

Engelsk.

- 2 M. *Jespersen* og *Sarauw*: Begynderbog i Engelsk. *Werner*

- og *Brahde*: Eng. Læsebog, ca. 20 Sider. Nogle Sange og Eventyr efter Skolens Fonograf- og Grammofontekster. Afskrift.
- 3 M. Ca. 65 Sider af *Jespersens Læsest.* med Øvelser samt *Werner og Brahdes* eng. Læsebog. Nogle Digte. Diktat og Afskrivning.
- 4 M. 80 Sider af *Jespersens Læsestykker* med Øvelser. En Del af *Werner og Brahdes* Bog er læst kursorisk. Nogle Grammofontekster. Diktat. *Jespersens lille Grammatik.* Til Eksamen opgiver 4 M a: *Jespersens Bog* Side 61—100, 125—39; 4 M b: Side 62—79, 92—101, 104—113, 125—139.
- R. *Georg Bruun*: Historical Reader Side 11—28, 46—60, 64—76, 197—201; *Jespersen*: Eng. Læsest. Side 151—179; Skolens Fonograf- og Grammofontekster, 34 Sider; ca. 100 Sider af *Wilfred C. Thorley*: A Primer of English er læst kursorisk. Stilskrivning hver Uge paa Skolen og 17 Hjemmestile. Til Eksamen opgives: Historical Reader Side 11—14, 46—60, 64—76, 197—201; Eng. Læsestykker Side 151—179; Fonograf- og Grammofontekster Side 23, 69, 71—73, 80—82 samt Tillæg I Side 1—4 og 7.
- 1 G. *Stigaard*: The Dickens Reader. *Georg Bruun*: Modern English Plays. *Georg Bruun*: The Historical Reader, S. 1—83. *Østerberg*: English Poems, S. 1—67. Engelske Grammofontekster, ca. 30 Sider. 10 Stile.
- 2 G. *Shakespeare*: The Merchant of Venice. *Østerberg*: English Poems, Wordsworth, Byron, Shelley, Swinburne, Kipling. *George Eliot*: Silas Marner. *Georg Bruun*: The Historical Reader, Side 83—220. *Stigaard*: The Dickens Reader, S. 1—88. 25 Stile.
- 3 G. *The Merchant of Venice*, 4 og 5 Akt. *English Essays* I, Side 36—92. *Georg Bruun*: Modern English Plays. *Engelske Grammofontekster*: Smaa politiske Taler (3 G a. desuden Side 82—89 og Tillæg 3). 50 Stile. Til Eksamen opgives: *Shakespeare*: The Merchant of Venice, 4 og 5 Akt. *English Essays* I, Side 61—92. *Georg Bruun*: The Historical Reader Side 64—129. *Aronstein*: Selections from English Poetry, Side 109—111, 114—117, 123—128, 147—152, 167—176.
- Tysk.**
- 1 M. *Reincke*: Tysk Begynderbog for Mellemskolen, ca. 90 Sider.

- 2 M. *Reincke*: Tysk Begynderbog for Mellemkolen ud. *Reincke*: Tysk Læsebog for Mellemkolen, Side 1—16 med tilhørende Grammatik Side 63—92. *Kaper*: Stiløvelser ca. 10 Sider.
- 3 M. *Reincke*: Tysk Læsebog for Mellemkolen, Side 19—37, 92—132, *Kapers* Grammatik: Adjektivernes Bøjning. Noget Syntaks.
- 4 M. Statarisk: *Kaper*: Tysk Læsebog for Mellemklasserne, Side 18—24, 61—64, 108—124. *Hauffs* Märchen Side 15—24, 25—34. Ekstemporal efter *Hauffs* Märchen. Mundtlige Stileøvelser efter *Kapers*: Tyske Stileøvelser for Forberedelses- og Almueskoler. *Kapers* Grammatik. Til Eksamen opgives: *Kaper* Tysk Læsebog Side 18—24; 61—62; 108—124; *Hauff*: Märchen Side 15—24; 25—34. (ca. 50 N. S.)
- R. *Hauff*: Märchen: Side 25—35, 215—39, 305—322. *Reincke*: Tyske Læsestykker for Realklassen: Side 108—137, 172—75, 181—82, 185—87., hvilket med Undtagelse af *Hauff*, Side 25—35 opgives til Eksamen. Ekstemporal efter *Hauff*. *Kapers* Grammatik.
- 1 G *Ingerslev og Vibæk*: Deutschland II. Nr. 5, 6, 21, 30. *Weber*: Von Luther zu Bismarck I. Side 29—41. *Hauff*: Das kalte Herz. Dele af *Kapers* Grammatik. 1 à 2 ugentlige Stile.
- 2 G. *Schiller*: Wilhelm Tell. *Ingerslev og Vibæk*: Deutschland II. Side 113—119, 126—130, 192—215. *Lyon*: Deutsche Gedichte: ca. 35 Sider. *Vibæk og Kramer*: Deutsche Umgangssprache Side 40—75. *Andersen og Christensen*: Tysk Literaturhistorie ca. 10 Sider. 1 ugentlig Hjemmestil.
- 3 G. *Ingerslev og Vibæk*: Deutschland II. 95—104. *Goethe* Faust I. (Nohle). *Wolff-Meder*: In den Sielen ca. 150 Sider. *Andersen og Christensen*: Tysk Literaturhistorie ca. 25 Sider. 1 ugentlig Hjemmestil. Til Eksamen opgives: *Goethe*: Faust Sc. 6—ud. *Ingerslev og Vibæk*: Deutschland II. Side 130—132, 175—179, 192—205. *Schiller*: Wilh. Tell, III. 3, IV. Akt. Literaturhistorie. Til Prøve i Sprogfærdighed opgives: *Hauff*: Märchen Side 215—237, 305—310.

Fransk.

- 4 M. *Henrik Madsen*: Fransk Læsebog for ældre Begyndere

- (1914) Side 1—52, 81—83. Opgives til Eksamen, Side 18—52, 81—83. *Henrik Madsen: Grammatik: Hovedpunkterne.*
- R. *Henrik Madsen: Fransk Læsebog*, Side 52—59, 64—67, 90—103, 122—131; 141—153. *Henrik Madsens Grammatik.*
- 1 G. *Henrik Madsen: Fransk Læsebog*; Side 64—67, 91—103, 122—131, 141—150. *Violet: Sprachplatten-Texten*, Side 29—40. *Henrik Madsens Grammatik.*
- 2 G. *Statarisk: Kunning og Kaper: Franske Læsestykker for Mellemlklasserne* Side 83—91, 104—115, 125—127, 133—163. *Ekstemporalt: Michelsen: Franske Læsestykker 1—58. Henrik Madsens Grammatik.*
- 3 G. *Statarisk: Kunning og Kaper: Franske Læsestykker for Mellemlklasserne*, Side 172—212. *Michelsen: Franske Læsestykker*, Side 92—154. *Kursorisk: Alphonse Daudet: Lettres de mon moulin (Collection Nelson)* Side 5—9, 19—28, 41—92, 111—122, 163—176. *Henrik Madsens Grammatik.*

Latin.

- 1 G. *Mikkelsens Forskole*, (Udgaven fra 1911), samt Side 22—30. *Cortsens Læsebog I.* Side 1—16.
- 2 G. *Cortsens Læsebog I.* Side 21—62; 69—75, II. Side 1—40,
- 3 G. *Cortsens Læsebog II.*, Side 40—65. *Gertz: Latinske Forfattere fra Middelalderen I.* Side 1—5, 18—25, 26—28, 44—53, 83—85, 88—96, 105—106, 111—112. Til Eksamen opgives *Cortsens Læsebog I.* Side 26—37, 59—62, 69—75; II. Side 18—46. *Gertz* Side 1—5, 18—25, 26—28, 44—53.

Oldtidskundskab.

- 1 G. *Iliaden I, V, VI. Odysseen I, IV, VI. Herodot ved Hude*, 3 H. *Mythologi.*
- 2 G. *Sophokles' Antigone ved Thor Lange. Aischylos' Agamemnon ved Niels Møller. Sokrates' Forsvarstale ved Gertz. Kunsthistorie.*
- 3 G. *Tacitus i Udvalg ved Cortsen.* Til Eksamen opgives: *Iliaden I, V, VI* fra 237 ud. *Aischylos' Agamemnon. Sokrates' Forsvarstale. Herodot*, 3 H., Side 1—47. *Tacitus ved Cortsen.*

Historie.

- 3 F. (Historie og Geografi). *Johan Ottosen: Børnenes Fædre-*

- landshistorie til Christian I. Danmark og det almindelige om Europa er gennemgaaet paa Kortet.
- 4 F. (Historie og Geografi). Samme Bog fra Christian I. til Frederik VIII. Det vigtigste af Norges og Sverrigs Historie er meddelt mundtligt. Paa Kortet er gennemgaaet den skandinaviske Halvø, Danmark og det almindelige om Europa.
- 1 M. *Ejler Møller*: Verdenshistorie for Mellemskolen forfra til Korstogstiden Side 70.
- 2 M. Samme Bog fra Korstogstiden til Reformationstiden.
- 3 M. Samme Bog fra Habsburgerne i Spanien til 1815, derefter repeteret til 1789.
- 4 M. Samme Bog fra 1815 og Bogen ud, repeteret fra 1789 og Bogen ud. Hovedpunkter af Samfundslæren.
- R. *P. Munch*: Revolutionen og Napoleon. *P. Munch*: Mindre Lærebog i Samfundskundskab.
- 1 G. *A. Ræder*: Lærebog i Oldtidens Historie. *Schiøth og Lange*: Lærebog i Verdenshistorie I., Middelalderen. *Joh. Ottosen*: Lærebog i Nordens Historie, til 1523.
- 2 G. *Schiøth og Lange*: Lærebog i Verdenshistorie I: Den nyere Tid. *Joh. Ottosen*: Lærebog i Nordens Historie: 1523 — 1814. *P. Munch*: Lærebog i Samfundskundskab: Afsnittene Stats- og Kommunestyre og Samfundets økonomiske Liv.
- 3 G. *Schiøth og Lange*: Lærebog i Verdenshistorie II. *Joh. Ottosen*: Lærebog i Nordens Historie, fra 1848 og Bogen ud. Som Speciale er læst Danmark 1830 - 48 med *P. Munch* Det danske Folks politiske og nationale Gennembrud 1830—48 som Grundrids. Til Eksamen opgives foruden det i denne Klasse læste: Norden 1766 (Sverrig 1772)—1848 efter *Ottosens* Lærebog og af *P. Munchs* Lærebog i Samfundslære: Afsnittene Stats- og Kommunestyre og Samfundets økonomiske Liv.

Geografi.

- C. C. Christensens Geografi for Mellemskolen, I. og II.
- 1 M. I., til Middelhavet.
- 2 M. I. og II., Sydevropa, Asien, Danmark med Kortlæsning, Korttegning.
- 3 M. II., Afrika, Australien, Amerika, Solsystemet og Havet. Korttegning.

- 4 M. I. og II., Danmark, Norge, Sverrig, Øst- og Sydasien.
 R. *P. Andersen og Vahl*: Geografiske Hefter for Realklassen:
 I. „Almindelig Geografi“ og II. „De forenede Stater i
 Nordamerika.“

Naturhistorie.

- 3 F. Typiske og almindeligere Dyr og Fugle. Enkelte Planter.
 4 F. Typiske Krybdyr, Padder og Fisk, samt lavere Dyr.
 Enkelte almindelige Planter, Spiring, Bladformer o. s. fr.
 1 M. *V. Balslev og P. Andersen*: Zoologi for Mellemskolen
 I. Pattedyr og Fugle (til Side 76). *Balslev og Simonsen*
 Botanik for Mellemskolen, Hefte I.
 2 M. *V. Balslev og P. Andersen*: Zoologi for Mellemskolen
 I. (Side 76 ud) og II. (til Kaalsommerfuglen). *Balslev*
 og *Simonsen*: Botanik for Mellemskolen, Hefte II. Plante-
 bestemmelser efter *Rasmussen og Simonsen*: Lille Flora.
 3 M. *V. Balslev og P. Andersen*: Zoologi for Mellemskolen
 II. (Kaalsommerfuglen—Encellede Dyr). *Balslev og Simon-*
sen: Botanik for Mellemskolen Hefte III. Plantebestem-
 melser efter *Rasmussen og Simonsen*: Lille Flora.
 4 M. *Arnold Møller*: Sundhedslære til Skolebrug. *Balslev*
 og *Simonsens* Botanik, Hefte IV. Plantebestemmelser.
 R. *V. Balslev og P. Andersens* Zoologi for Realklassen.
Carl Christensen: Botanik for Realklassen, 2det Afsnit.
 Ekskursioner.

Naturlære.

- 2 M. *Rasmussen og Simonsen*: Fysik I til Magnetisme, Kemi
 I med tilhørende Opgaver.
 3 M. Fysik II til Elektricitet, med tilhørende Opgaver.
 4 M. Fysik II, Elektricitet og Energi, Kemi II (med en Del
 Forbigaaelser).
 R. *Sundorph*: Fysik for Realklassen: Hefte II og IV.

Naturfag i Gymnasiet.

Heegaard, Vahl og Krogh: Naturkundskab for Gymnasiets
 sproglige Linier.

- 1 G. I. Side 1—119.
 2 G. II.
 3 G. Repetition. Til Eksamen opgives: I Side 169 ud samt
 II.

Regning og Matematik.

- 3 F. *Joakim Larsen*: Regnebog I og II: De fire Regningsarter med ubenævnte og benævnte Tal. Tavleregning, Hovedregning og Tabel (1—11).
- 4 F. *Joakim Larsen*: Regnebog I og II: De fire Regningsarter med ubenævnte og benævnte Tal samt simple Opgaver i Reguladetri. Det befalede Pensum i Brøk og Decimalbrøk. Hovedregning hver Dag.
- 1 M. *Pedersen og Røttings* Regnebog I til § 10.
- 2 M. *Pedersen og Røttings* Regnebog I (§ 10—Bogen ud). *Dr. C. Hansens* Plangeometri for Mellemskolen § 1—§ 75. Ca. 40 Hjemmeopgaver.
- 3 M. *Pedersen og Røttings* Regnebog II til § 6. *C. Hansens* Aritmetik og Algebra for Mellemskolen til Kap. 9, sammes Lærebog i Plangeometri fra § 71 til Kapitel 11. Ca. 50 Hjemmeopgaver.
- 4 M. *Pedersen og Røttings* Regnebog II (§ 6—Bogen ud). *C. Hansens* Aritmetik og Algebra for Mellemskolen fra Kap. 9 og Bogen ud, sammes Geometri fra Kap. 11 og Bogen ud. Ca. 60 Hjemmeopgaver.
- R. *C. Hansens* Lærebøger i Aritmetik og Algebra samt Geometri for det sproglige Gymnasium (med adskillige Forbigaaelser). *Cronfelt og Nielsen*: Regnebog for Realklassen. Ca. 70 Hjemmeopgaver.
- 1 G. *Bonnesen*: Matematik for det sproglige Gymnasium: Grafisk Fremstilling, Koordinater, den lineære Ligning samt Kap. 3, 4, 5, 6, 9 og 10 med Forbigaaelser.
- 2 G. Kap. 2, 3, 8, 11 og 12.
- 3 G. Kap. 7, 8 og 13. Til Eksamen opgives (Anordning $\frac{1}{12}$ 1906): Aritmetik og Algebra: Stykke 1, 2, 4, 8. Geometri: Stykke 2, 3, 5, 6.

Skrivning.

Louise Stremmes Skriveøvelser og Skrivebøger er benyttede.

Tegning.

Fremadskridende Øvelser efter Fortegninger paa den store Tavle og Modeller.

Sang.

Undervisningen er fremmet efter Reglementet.

Gymnastik.

Undervisningen er fremmet efter Reglementet. Der er lagt Vægt paa Boldspil og Friluftøvelser.

Kvindeligt Haandarbejde.

Undervisningen er fremmet efter Reglementet.

Sløjd.

Aksel Mikkelsens System med stærkt Hensyn til det praktiske Livs Krav. Mindre Reparationer og Smaaagenstande til Fysikundervisningen er udførte af Eleverne. Bejtsning og Maling.

Eleverne.

Elevtallet, som umiddelbart efter Sommerferien var 300, er nu (22. Februar) 296, idet der i den mellem-liggende Tid er optaget 7 og udgaaet 11. Der er siden sidste Programs Udstedelse nedlagt en Forberedelsesklasse, saa at Skolen nu kun har 2 Forberedelsesklasser.

Hvorledes Elevtallet har vekslet i Aarets Løb, ses af følgende

OVERSIGT

	Afgang	Tilgang	Elevtal
Tallet af Elever ved Programmets Udstedelse 1915			302
Indmeldt efter Programmets Udstedelse 1915		13	
Udgaaet efter Programmet 1915 og før Aarsprøven	11		
Udgaaet efter Afgangs- og Aarsprøven 1915	40		
Tilgang ved Optagelsesprøverne		36	
Senere optaget.		7	
Afgang i Skoleaaret	11		
Nuværende Elevtal			296

Efter Forældrenes Livsstillinger fordeler Eleverne sig paa følgende Maade: 44 er Børn af Landbrugere, 81 af Handlende, 81 af Embedsmænd og Bestillingsmænd, 54 af Haandværkere, 36 af Forældre i andre Livsstillinger. Af de 296 Elever er de 197 Drengene, 99 Piger.

I efterfølgende Fortegnelse er Eleverne anførte klassevis i Bogstavorden. Hjemstedet nævnes kun, naar Forældrene (Værgerne) er bosatte udenfor Kolding By og Landsogn.

3 Gymnasieklasse a (10 Elever).

1. Olga Bartholdy. Pastor B., Skibby.
2. Else Hansen. Redaktør K. H.
3. Ellen Heeno. Lærer, Translatør H.
4. Bodil Jørgensen. Købmand J.
5. Ernst Wille Petersen. Købmand E. P.
6. Niels J. Rasmussen. Pastor R., Vejstrup.
7. Hans Schmidt. Købmand S.
8. Jens Thomsen. Agent T.
9. Juliane Thygesen. Proprietær T., Dalby.
10. Hans Viuff. Sagfører V.

3 Gymnasieklasse b (7 Elever).

11. Holger Vinkel Hansen. Stationsforstander H.
12. Ellen Moth. Lærer, Dr. phil. M.
13. Valdemar Nielsen. Støbemester N.
14. Ejnar Wille Petersen. Broder til Nr. 5.
15. Hugo Rasmussen. Kommis R.
16. Christian Vriberg. Møller V., Vamdrup.
17. Inger Vyff. Proprietær V., Vonsild.

2 Gymnasieklasse. (14 Elever).

18. Christian Baun. Fhv. Gaardejer B., Taps.
19. Gustav Bech. Bankdirektør B.
20. Ernst Brusendorff. Lærer, Cand. mag. B.
21. Marie Christensen. Partikulier C.
22. Georg Ehrenskjöld. Fabriksinspektør E.
23. Thyra Hanssen. Rigsdagsmand H., Aabenraa.
24. Eigil Johansen. Fabrikant J.
25. Holger Kjær. Overlærer K.
26. Jeppe Knudsen. Cyklehandler K.
27. Edith Mikkelsen. Afd. Købmand M.
28. Aage Mogensen. Forretningsfører M.
29. Paul Moth. Broder til Nr. 12.

- 30. Herbert Terndrup. Byfoged T.
- 31. Orla Thrane. Chokolademester T.

1 Gymnasieklasse (7 Elever).

- 32. Vincens Grandjean. Stamhusbesidder G., Falster.
- 33. Otto Mygind. Lærer M., Taps.
- 34. Peter Petersen. Fhv. Lærer P., Aabenraa.
- 35. Marius Thuesen. Snedker T.
- 36. Peter Toftgaard-Hansen. Lærer T-H., Dalby.
- 37. Niels Wantling. Trafikassistent W.
- 38. Karl Viuff. Broder til Nr. 10.

Røalklassen (23 Elever).

- 39. Kathrine Bertelsen. Afd. Portør B.
- 40. Ludvig Bramsen. Værkfører B.
- 41. Esther Branth. Pastor D. B.
- 42. Per Brøchner-Larsen. Ingeniør B-L.
- 43. Asta Clausen. Lærer C.
- 44. Henrik la Cour. Proprietær la C., Seest.
- 45. Helga Eriksen. Købmand E.
- 46. Kaj Vinkel Hansen. Broder til Nr. 11.
- 47. Svend Frost Hansen. Bogholder H.
- 48. Viggo Hansen. Drejermester H.
- 49. Karen Lauritsen. Lærer L.
- 50. Laurine Lind. Proprietær L., Skartvedgaard.
- 51. Anna Dorthea Madsen. Møllebygger M.
- 52. Helga Moe. Sognepræst M., S. Bjert.
- 53. Arne Nielsen. Stukkatør N.
- 54. Vagn Poulsen. Stationsbud P.
- 55. Leif Rosenstand. Grosserer R.
- 56. Ida Sartov. Murer S.
- 57. Edith Schmidt. Slagtermester S.
- 58. Gudrun Sparrevohn. Maskinmester S.
- 59. Karen Thygesen. Fhv. Proprietær T., S. Stenderup.

- 60. Helmer Vengberg. Bogholder V.
- 61. Halfdan Wellendorf. Skovrider W., Stenderup Str.

4 M a (14 Elever).

- 62. Karen Amdisen. Trafikassistent A.
- 63. Peter Christensen. Korrespondent C.
- 64. Niels P. Grunnet. Husejer G.
- 65. Johan Johansen. Broder til Nr. 24.
- 66. Peter Juhl. Agent J., Seest.
- 67. Gunild Laage. Apotheker L.
- 68. Anker Lau. Borgmester L.
- 69. Ursula Marcus. Musikhandler M.
- 70. Knud Markussen. Hotelbestyrer M.
- 71. Hans Petersson. Skibskaptajn P.
- 72. Inga Stilling. Kunstmaler S., Bramdrup.
- 73. Ella Thrane. Søster til Nr. 31.
- 74. Magdalene Wergeltoft. Købmand W.
- 75. Ejnar Ørkild. Læge Ø.

4 M b (14 Elever).

- 76. Benedicte Agge. Ingeniør A., Bramdrup.
- 77. Elisabeth Agge. Søster til Nr. 76.
- 78. Gudrun Søgaard Andersen. Afd. Forstander A.
- 79. Kaj Brødsgaard. Proprietær B., Jordrupgaard.
- 80. Henning Kyster. Skomagermester K.
- 81. Aage Nielsen. Inspektør N.
- 82. Poul Nielsen. Herredsfoged N.
- 83. Marie Margrethe Petersen. Arbejdsmand P.
- 84. Vita Ravn. Lokomotivfører R.
- 85. Anne Sofie Rosenstand. Magister R., Kbhvn.
- 86. Georg Simonsen. Vandværksbestyrer S.
- 87. Sigurd Sonnichsen. Toldassistent S.
- 88. Alfred Viuff. Broder til Nr. 10 og 38.
- 89. Anthon Wanting. Broder til Nr. 37.

3 M a (26 Elever).

90. Axel Andersen. Købmand A.
91. Ruth Branth. Søster til Nr. 41.
92. Arne Brusendorff. Broder til Nr. 20.
93. Annelise Daugaard. Avlsbruger Daugaard.
94. Niels Christian Daugaard. Broder til Nr. 93.
95. Hans Ove Eriksen. Sagfører E.
96. Svend Gammelgaard. Lærer G.
97. Ellinor Hansen. Redaktør E. H.
98. Valborg Hansen. Afd. Bagemester H.
99. Anton Kofod Jensen. Dyrlæge K. J., Vonsild.
100. Henrik Jeppesen. Murmester J.
101. Katrine Knudsen. Søster til Nr. 26.
102. Anna Marie Kruse. Formand K.
103. Anna Lebech. Restauratør L.
104. Christen Lind. Broder til Nr. 50.
105. Malin Marcus. Søster til Nr. 69.
106. Robert Mikkelsen. Direktør M.
107. Niels Chr. Nielsen. Postbud N.
108. Tage Nielsen. Broder til Nr. 53.
109. Thøger Otterstrøm. Lærer, Forstkand. O., Bramdrup.
110. Ingeborg Petersen. Smed P.
111. Erik Rasmussen. Broder til Nr. 15.
112. Hans Rathmann. Ejendomshandler R.
113. Alfred Rosendahl. Bogholder R.
114. Sigurd Schmidt. Typograf S.
115. Hans Erik Wandall. Afd. Forstander W.

3 M b (22 Elever).

116. Anker Søgaard Andersen. Broder til Nr. 78.
117. Edith Andersen. Afd. Bogholder A.
118. Agnete Bjerre-Madsen. Murmester B-M.
119. Johannes Bramsen. Proprietær B., S. Bjert.

120. Nis Bramsen. Broder til Nr. 119.
121. Emil Brämer. Maskinist B., Vamdrup.
122. Aage Christiansen. Hattemager C.
123. Vilhelm Dall. Proprietær D., Ødis-Bramdrup.
124. Elisabeth Eliassen. Fru Poulsen.
125. Mogens Frederiksen. Dyrlæge F., Taulov.
126. Johann E. Gabe. Læge G., Taps.
127. Holger Gundesen. Ekspedient G.
128. Lydia Jensen. Arbejdsmand J.
129. Alfred Jessing. Detaillist J.
130. Mary Jørgensen. Tømrer J.
131. Ejnar Matthiesen. Sognepræst M., Vamdrup.
132. Tage Mikkelsen. Broder til Nr. 106.
133. Helge Quistgaard. Lokomotivmester Q., Vamdrup.
134. Peter Schmidt. Kreaturhandler S.
135. Viggo Schmidt. Afd. Købmand S.
136. Thorkild Schönfeldt. Agent S.
137. Knud Thorup. Læge T., Lunderskov.

2 M a (25 Elever).

138. Eleonora Bjerre-Madsen. Søster til Nr. 118.
139. Hans Buhl. Garver B.
140. Marie Eriksen. Søster til Nr. 45.
141. Christian Fensholt. Købmand. F.
142. Lilli Frederiksen. Urmager F.
143. Erik Hansen. Broder til Nr. 48.
144. Henny Hansen. Klaverstemmer H.
145. Sølviq Hansen. Postbud H.
146. Aage Iversen. Hestehandler I.
147. Alfred Jacobsen. Gaardejer J., Seest.
148. Charlie Jensen. Entreprenør J.
149. Hugo Jensen. Damefrisørinde Fru J.
150. Rasmus Juhl. Proprietær J., Varmark.
151. Jeppe Kjær. Proprietær K., S. Bjert.

- 152. Nis L. Lind. Broder til Nr. 50 og 104.
- 153. Klaudi Lindberg. Maler L.
- 154. Holger Olsen. Lærer O., Ferup.
- 155. Svend Pallesen. Gartner P.
- 156. Ernst Rauer. Boelsmand R., Seest.
- 157. Svend Aage Rodian. Agent R.
- 158. Betty Schmidt. Arkitekt S.
- 159. Carl Georg Schönfeldt. Broder til Nr. 136.
- 160. Aage Snoer. Forretningsfører S.
- 161. Ebba Wanting. Søster til Nr. 37 og 89.

2 M b (23 Elever).

- 162. Niels Agge. Broder til Nr. 76 og 77.
- 163. Kristian Birk. Sognepræst B., Paaby.
- 164. Hedvig Birk. Søster til Nr. 163.
- 165. Ulla Brøchner-Larsen. Søster til Nr. 42.
- 166. Tage Christensen. Broder til Nr. 63.
- 167. Helga Gabe. Søster til Nr. 126.
- 168. Ingrid Hansen. Søster til Nr. 98.
- 169. Johannes Jensen. Mælkehandler J.
- 170. Johannes Johansen. Proprietær J., Taps.
- 171. Ella Jørgensen. Fru J.
- 172. Astrid Laage. Søster til Nr. 67.
- 173. Else Mikkelsen. Søster til Nr. 106 og 132.
- 174. Rudolph Moe. Broder til Nr. 52.
- 175. Poul Mogensen. Broder til Nr. 28.
- 176. Sigurd Moth. Broder til Nr. 12 og 29.
- 177. Ellen Mygind. Søster til Nr. 33.
- 178. Svend A. Neckelmann. Mægler N.
- 179. Otto Nissen. Købmand O. N.
- 180. Johan Nøhr. Handelsrejsende N.
- 181. Knud Quistgaard. Broder til Nr. 133.
- 182. Esther Rosenstand. Søster til Nr. 85.
- 183. Carla Stilling. Søster til Nr. 72.

184. Vibeke Thastum. Redaktør T.
 185. Thorkil Wellendorf. Broder til Nr. 61.

2 M c (14 Elever).

186. Jørgen Buemann. Bestyrer B.
 187. Aage Christensen. Købmand C.
 188. Inger Clausen. Søster til Nr. 43.
 189. Niels Eriksen. Lærer E.
 190. Aage Gregersen. Filialbestyrer G.
 191. Karen Holm. Maler H.
 192. Christoffer Juhl. Proprietær J., S. Stenderup.
 193. Alfred Larssen. Ølbrygger L.
 194. Kaj Lauritzen. Bager L.
 195. Vanda Madsen. Handelsrejsende M.
 196. Knud Otterstrøm. Broder til Nr. 109.
 197. Ib Tang Petersen. Lærer, cand. mag. T. P.,
 Bramdrup.
 198. Elna Rasmussen. Gaardejer R., Hartbe.
 199. Adda Sandagger. Trafikassistent S.

1 M a (17 Elever).

200. Ove Ahn. Kontorist A.
 201. Else Andersen. Proprietær A., Tved.
 202. Johanne Bramsen. Søster til Nr. 40.
 203. Rudolf Frederiksen. Broder til Nr. 142.
 204. Jens Fuglsang. Arbejdsmand F.
 205. Carl Hansen. Proprietær H., S. Stenderup.
 206. Otto Jessing. Broder til Nr. 129.
 207. Rudolf Juhl. Broder til Nr. 150.
 208. Axel Kolding. Agent K.
 209. Elif Kraul. Afd. Slagtermester K.
 210. Maren Kruse. Rentier K.
 211. Viggo Lauritsen. Broder til Nr. 49.
 212. Skjold Neckelmann. Broder til 178.
 213. Karl J. Schmidt. Bankkasserer S.

- 214. Gudrun Schou. Proprietær S., Tved.
- 215. Christian Thygesen. Broder til Nr. 59.
- 216. Leif Ørkild. Broder til Nr. 75.

1 M b (14 Elever).

- 217. Børge Aagaard. Proprietær A., S. Stenderup.
- 218. Christine Andersen. Søster til Nr. 117.
- 219. Ejnar Christensen. Broder til Nr. 187.
- 220. Ellen Frederiksen. Søster til Nr. 125.
- 221. Aage Hansen. Rentier H.
- 222. Else Hansen. Fyrbøder H.
- 223. Vilhelm Iversen. Bogholder I.
- 224. Helfred Jepsen. Portør J.
- 225. Erik Lundgren. Hotelejer L.
- 226. Jens Pagh. Telefonformand P.
- 227. Anna Refsgaard. Proprietær R., Drejens.
- 228. Anton Refsgaard. Broder til Nr. 227.
- 229. Ingeborg Sørensen. Tømrer S.
- 230. Ejnar Thorning. Proprietær T., Nr. Bjert.

1 M c (18 Elever).

- 231. Richard Bløcher. Slagtermester B.
- 232. Erik Eriksen. Broder til Nr. 95.
- 233. Svend Gregersen. Broder til Nr. 190.
- 234. Mark Jensen. Broder til Nr. 148.
- 235. Robert Jepsen. Broder til Nr. 224.
- 236. Poul Juhl. Proprietær J., Binderup.
- 237. Johannes Kjærby. Spindemester K.
- 238. Marie Lindberg. Søster til Nr. 153.
- 239. Hans Nicolajsen. Skrædder N.
- 240. Noe Tang Petersen. Broder til Nr. 197.
- 241. Ulla Petersen. Bødker P.
- 242. Vibeke Petersen. Handelsrejsende P.
- 243. Jørgen Raffnsøe. Fhv. Proprietær R., S. Stenderup.
- 244. Svend Raffnsøe. Proprietær R., Aastorp.

- 245. Charite Rosenstand. Søster til Nr. 85 og 182.
- 246. Svend Stilling. Broder til Nr. 72 og 183.
- 247. Svend Thomsen. Urmager T.
- 248. Else Thorup. Søster til Nr. 137.

4 F (25 Elever).

- 249. Jens Chr. Andersen. Fru S. A.
- 250. Kaj Andersen. Broder til Nr. 90.
- 251. Erna Beck. Trafikassistent B.
- 252. Helge Boesen. Konditor B.
- 253. Kaj Bruhn. Proprietær B., S. Stenderup.
- 254. Ove Bruhn. Broder til Nr. 253.
- 255. Henry Buhl. Gaardejer B., N. Bjert.
- 256. Astrid Christensen. Søster til Nr. 187 og 219.
- 257. Lauritz Christensen. Gaardejer C., Seest.
- 258. Carl Clausen. Fabrikant C.
- 259. Svend From. Detaillist F.
- 260. Ellen Jensen. Søster til Nr. 148 og 234.
- 261. Olaf Jensen. Isenkræmmer J.
- 262. Kaja Jørgensen. Fiskeeksportør J., Lunderskov.
- 263. Adda Madsen. Søster til Nr. 195.
- 264. Edith Nielsen. Købmand N.
- 265. Laurits Nissen. Broder Nr. 179.
- 266. Eli Otterstrøm. Søster til Nr. 109 og 196.
- 267. Finn Tang Petersen. Broder til Nr. 197 og 240.
- 268. Poul Lund Petersen. Direktør P.
- 269. Kamma Schmidt. Søster til Nr. 158.
- 270. Harald Schultz. Købmand S.
- 271. Agnes Wanting. Søster til Nr. 37, 89 og 161.
- 272. Oluf Woldsen. Brygmester W.
- 273. Eva Ørkild. Søster til Nr. 75 og 216.

3 F (23 Elever).

- 274. Frederik Agge. Broder til Nr. 76, 77 og 162.
- 275. Gerda Brems. Maskinfabrikant B.

276. Carl Eliassen. Filialbestyrer E.
277. Svend A. Fensholt. Broder til Nr. 141.
278. Franciska Frederiksen. Søster til Nr. 142 og 203.
279. Poul Grønbek. Postekspedient G.
280. Rudolf Helms. Inspektør H.
281. Valborg Hornhaver. Maskinmester H.
282. Albert Høwinghoff-Petersen. Bankdirektør H-P.
283. Elisa Jørgensen. Ingeniør J.
284. Børge Hyttel. Købmand H.
285. Aage Lind. Proprietær L., Dalby.
286. Sigfred Nielsen. Bogholder N.
287. Niels O. Petersen. Afd. Forretningsfører P.
288. Arne Quistgaard. Broder til Nr. 133 og 181.
289. Agnete Rosenstand. Søster til Nr. 85, 182 og 245
290. Benno Schultz. Broder til Nr. 270.
291. Erik Schultz. Broder til Nr. 270 og 290.
292. Niels Chr. Stenderup. Grosserer C. S.
293. Mogens Thau. Inspektør T.
294. Christian Top. Fhv. Gaardejer T., Bramdrup.
295. Marie Uldall. Handelsagent U.
296. Gudrun Zwergius. Købmand Z.
-

Biblioteket

har i Løbet af Skoleaaret haft følgende Tilvækst:

I. Tidsskrifter.

Tilskueren til April 1916.

Vor Ungdom til Marts 1916.

Den danske Realskole til April 1916.

Bog og Naal til December 1915.

Matematisk Tidsskrift A til 26. Aarg. Nr. 4.

**Fysisk Tidsskrift* til Aargang 1914—15, Nr. 5.

Dreyer: Fra Naturens Værksted til 1916, 2. H.

Edda, 1915, 1916 1. H.

II. Subskriptionsværker.

Murray: English Dictionary, det udkomne af IX og X.

Grimm's Deutsch. Wörterbuch, det udkomne.

Roscher: Mythol. Leksikon til H. 71.

Studier for Sprog og Oldtidsforskning til Nr. 100.

Skrifter, udg. af Selskabet til historiske Kildeskrifters
Oversættelse til 8 R., 19.

Skrifter, udg. af Udvalget for Folkeoplysningens Fremme
til Nr. 313.

Torp, Etymologisk Ordbog H. 1—11.

III. Afsluttede Værker.

†*Weis*: Meddelelser om de højere Almenskoler 1913—14.

†*Betænkning* om Handelsstuderterne.

**Aarsbo*: Fra den danske Musiks Historie.

Knudsen: Legemsøvelser for Pigeskolen.

Kraks blaa Bog, 1916.

† betyder tilsendt fra Ministeriet, * Gaver fra Forfattere, Forlæggere eller andre private.

Danske Folkeviser med Tegninger af danske Kunstnere,
udgivne af „Fremtiden.“

Aakjær: Samlede Skrifter I—X.

Poul Andræ: Carl Georg Andræ I—III.

Blaumüller: Agnete og Havmanden.

Bobé: Johs. Ewalds Levned og Meninger.

— *Øhlenschlägers Erindringer I.*

Bodenhoff: Kongesorger.

**Povl Drachmann: Fortid og Fremtid.*

M. Fibiger: Clara Raphael.

Friis og Munch: Fru Heibergs Breve til Krieger I—II.

Erik Hansen: Ellinor.

Erik Henriksen: Mændene fra Forfatningskampen.

Hertz: Udvalgte Digte.

Hostrup: Erindringer I—II.

Sigurd Ibsen: Robert Frank.

Kipling: Junglebogen.

— *Den ny Junglebog.*

— *Kim.*

Jacob Knudsen: Gjæring og Afklaring.

Fr. Lange: Fr. Paludan Müller.

Henriette Lund: Erindring er fra Hjemmet.

Erik Lie: Jonas Lies Oplevelser.

Michaelis: Palmerne.

H. Pontoppidan: Enslevs Død.

Elith Reumert: Louise Phister.

P. A. Rosenberg: H. Bang.

J. Sødning: Erindringer I—II.

Troels Lund: Peder Oxe.

V. Vedel: Drachmann.

Zinck: J. L. Phister.

— *Fra mit Studenter- og Teaterliv.*

Seemann: Kunstgeschichte in Bildern, I.

Ernst Ahlgren: Folklied och småberättelser.

- Ernst Ahlgren*: Pengar.
Almquist: Folklifsberättelser.
Bellman: Fredmans sånger.
Bååth: Dikter i urval.
Geijerstam: Erik Grane.
 — Pastor Hallin.
 — Äktenskapets komedi.
Heidenstam: Karolinerna I—II.
Strindberg: I halsbandet.
 — Röda rummet.
 — Tjänstekvinnans son.
 — Svenska Sången. I—II.
Bennett: The Grand Babylon Hotel.
 — The City of Pleasure.
**Engelske Forfattere for Gymnasiet*, 1—8.
Galsworthy: The Island Pharisees.
Gardiner: Prophets, Priests and Kings. 1914.
Harrison: Life of Chatham.
A. Hope: Simon Dale.
 — Tales of Two People.
 — The Great Miss Driver.
 — Tristram of Blent.
Morley: Life of Gladstone I—III.
 — Robert Walpole.
Norris: My Friend Jim.
Philpotts: The Three Knaves.
Roseberry: Life of Pitt.
Evelyn Sharp: The Youngest Girl in the School.
Tennyson: Shorter Poems & Lyrics ed. by Beatrice
 — Malliner. Oxford 1909.
 — The Princess, ed. by Wallace.
Thursfield: Life of Peel.
Vachell: The other Side; Quinneys'; The Paladin
Wells: A Modern Utopia.
 — An Englishman Looks at the World.

- Gierløff*: Bismarck.
Grillparzer I—III (Cotta's Udgave).
Max Halbe: Der Strom.
Hauptmann, I—II Bind.
 **Ostenfeldt*: Et Udvalg af Bismarcks Taler.
Fr. Paulsen: Pädagogik.
Carl Roos: Moderne tysk Litteratur.
Westerby: Goethe og hans Hustru.
Octave Carion: Gaudeamus: Anecdotes Historiques
 Françaises.
Kr. Nyrop: Frankrig.
Romain Rolland: Jean - Christophe.
Sarcey: Le Siège de Paris.
Philippe de Ségur: La Campagne de Russie.
Violet's Echo Français.
Violet's Sprachplatten Texten, Französisch I—II.
 Desuden er der fra Forlæggere, Forfattere og Private
 modtaget 46 Bind, mest Skolebøger.

Forskellige Meddelelser.

Af den nye Skolebyggnings 6 Klasseværelser har i dette Skoleaar de 3 været brugt til Undervisning af Gymnasiets øverste Klasser. I Løbet af Sommerferien vil der blive ordnet to Laboratorier til Brug for Fysik- og Kemiundervisningen i den matematiske Afdeling.

Med Udgangen af Skoleaaret 1915—16 opgav efter flere Aars tiltagende Svagelighed Lærerinde Fru *Emma Kyster* sin Stilling som fastansat Lærerinde ved Skolen, fordi hendes Læge bestemt erklærede, at hun ikke kunde taale vedblivende at have sit fulde Timetal, og fordi fast Ansættelse ifølge Loven nødvendiggor

fuldt Timetal. Skolen skylder Fru Kyster stor Tak for den Dygtighed og Interesse, hvormed hun har omfattet sin Gerning, og den Kærlighed til Eleverne og dybe Forstaaelse af alle Skoleforhold, som har præget alt hendes Arbejde. Med Skoledirektionens Tilladelse har Fru Kyster i sidste Skoleaar haft 4 ugentlige Timer i kvindelig Haandgerning i de øverste Klasser i Melleskolen.

Den 28nde og 29nde Januar opførte Skolens ældre Elever, instruerede af d'Hrr. *Galster* og *Verner*, Hertz' *Sparekassen*, i den nye Gymnastiksal, hvor der under Ledelse af Hr. *Otterstrøm* var tømret en Scene af Eleerne i R og 4 M. Den 29nde var der efter Forestillingen Fællesspisning og Bal for Skolens Elever. Af Komediens Overskud gaves 50 Kr. til Børnebespisningen.

Den 16de Februar havde Skolen den Sorg ved Dødsfald at miste en af sine allerbedste og allerdygtigste Elever, *Hans Peter Lauritsen* i 1 G. Hans Lærere og Kammerater fulgte ham til Graven.

Sigurd Müller har atter i Aar givet Skolen smukke Gaver, nemlig *H. N. Hansens* Radering af Athene og *Nordhagens* store Radering af Rembrandts Emausbillede, der er ophængte i Gymnasiets Korridor og *F. C. Lunds* Kostumbilleder, der er indlemmet i Skolens Bibliotek. Fra Hr. og Fru Kancelliraad *Rose* har Skolen faaet en meget smuk og meget værdifuld Fuglesamling, indeholdende mange sjeldne Eksemplarer, paa c. 80 Numre, der vil blive optaget i Skolens naturhistoriske Samling. Eleverne *Peter Toftgaard-Hansen* og *Adda Sandagger* har givet 2 smukke Høge.

Skolens nye Gymnastiksal er blevet monteret med nyt Gymnastikmateriel, i den nye Sløjdsal er foruden de 30 gamle Bænke opstillet 8 nye, desuden er der til Geografiundervisningen anskaffet en Del nye Kort og til Sprogundervisningen nogle Grammofonplader.

Skolens Undervisning er i Løbet af Skoleaaret synet af Undervisningsinspektøren, Prof. S. L. Tuxen, og af Hr. Gymnastikinspektør Knudsen.

Med ministeriel Understøttelse besøgte Hr. Adjunkt *Erlandsen* fra Sorø 2 Dage i Oktober Skolen for at overvære Skolens Engelskundervisning, særligt i Gymnasiet.

Med ministeriel Understøttelse har Frk. *Lund Jakobsen* i en Uge i Efteraaret 1915 overværet Undervisning, særligt i Fransk og Tegning, i sjællandske Gymnasieskoler.

I Programmet for 1916 fortsætter Hr. Cand. mag. *Tang Petersen* en Fremstilling af Skolens Historie fra 1552 til vor Tid. Der vil hvert Aar blive trykt et eller to eller tre Ark, som let kan udtages; hele Skriftet vil blive ca. 10 Ark og vil formodentlig være afsluttet i 1917. Ældre Elever vil ved Henvendelse til Skolen kunne faa disse Aargange af Programmet sendt. Det vilde være Skolen kært, om de til Gengæld vilde meddele Træk fra Skolelivet og Bidrag til Skolens Historie siden 1860, om saadanne haves.

Paa given Anledning henledes Forældres og Værgers Opmærksomhed paa, at Ministeriet og Skolekommissionen forlanger Oplysninger om Elevers Forsømmelser uden lovlig Grund og uden Skolens Tilladelse.

Skolelægen, Dr. O. *Ørkild*, har som tidligere tilset Sundhedstilstanden hos Eleverne ved Besøg i Klasserne og undersøgt alle nyindmeldte Elever og andre, som henvistes til ham af Lærerpersonalet. En Beretning om Aarets Arbejde er sendt til Byraadet.

Lægeforeningens Formand har den 31. August 1909 under Henviisning til, at der ved den højere Almen-skole er ansat en Skolelæge, med hvem Skolen eventuelt kan raadføre sig om, hvorvidt en Elev bør have Lov

til at gaa hjem og spise Frokost, meddelt Skolen, at Lægerne i Kolding har vedtaget ikke for Fremtiden at ville udstede Frokostattester til Skolens Elever.

Rektor træffes paa Skolen hver Skoledag Kl. 12—1.

Legater, Fripladser og Stipendier.

Bøger, indkøbte for „Kolding Borgeres Præmielegat“ uddeltes den 23de Oktober. For god Oplæsning gaves Belønning til *Else Hansen, Christian Vriberg, Holger Kjær, Kathrine Bertelsen, Gunild Laage, Anne Sofie Rosenstand*, for Sang til *Herbert Terndrup, Otto Mygind, Lydia Jensen, Malin Marcus*.

Børn af Skolens faste Lærere har fri Undervisning. Der er desuden hortgivet 67 hele og 17 halve Fripladser til et Beløb af 11,651 Kroner. Sparekassen for Kolding og Omegn har betalt Skolepenge for en udenbys Elev.

Vejle Amts Skoleraad har af sit Stipendiefond givet 48 Kr. til hver af følgende Elever: *Guðrun Søgaard Andersen, Elisabeth Eliassen, Valborg Hansen, Alfred Jessing, Mary Jørgensen, Hugo Rasmussen, Marius Thuesen, Niels Wanting*.

Professor Lassens Legat blev for 1915 givet til *Hugo Rasmussen*, Lærer Geills Legat til *Marius Thuesen*, Nicolai Hansens Mindelegat til *Bodil Jørgensen*.

Paa Budgettet for 1916—17 har Byraadet bevilget 300 Kr. til Bøghjælp for Elever overflyttede fra de kommunale Skoler.

Skolens Forhold overfor Tilfælde af smitsomme Sygdomme.

I en af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet den 24. April 1914 udstedt Bekendtgørelse gives bl. a. følgende Bestemmelser:

1. *Tyfoid Feber og beslægtede Sygdomme.* Efter overstaaet Sygdom maa Børn ikke modtages paa Skolen, før de medbringer Lægeattest for, at de ikke kan antages at udbrede Smitte. Børn, i hvis Hjem Sygdommen er optraadt, maa ikke modtages paa Skolen, før det ved Lægeattest godtgøres, at de Syge er blevne forsvarligt isolerede, og at fornøden Desinfektioner foretaget.

2. *Ondartet Halssyge og Strubehoste.* Efter overstaaet Sygdom maa Børn ikke modtages paa Skolen, før de medbringer Lægeattest for, at de ikke kan antages at udbrede Smitte. Lægeattesten bør særlig oplyse, om der er forløbet 3 Uger, efter at Belægningerne er svundne, idet det i modsat Fald ved bakteriologisk Undersøgelse maa godtgøres, at der ikke kan paa-vises Difteribaciller hos Vedkommende.

Børn, i hvis Hjem Sygdommen er optraadt, maa ikke modtages paa Skolen, før det ved Lægeattest godtgøres, at der er gaaet mindst 8 Dage, efter at de Syge er blevne forsvarligt isolerede, og at fornøden Desinfektion er foretaget.

3. *Skarlagensfeber.* Efter overstaaet Sygdom maa Børn ikke modtages paa Skolen, før de bringer Lægeattest for, at de ikke kan antages at udbrede Smitte. Børn, i hvis Hjem Sygdommen er optraadt, maa ikke modtages paa Skolen, før det ved Lægeattest godtgøres, at der er forløbet mindst 8 Dage, efter at de Syge

er blevne forsvarligt isolerede, og at fornøden Desinfektion er foretaget, samt at de ikke selv lider af mistænkelige Svælgtilfælde (Scarlatinøs Angina).

4. *Epidemisk Hjerne-Rygmarvsbetændelse.* Efter overstaaet Sygdom maa Børn ikke modtages paa Skolen, før de medbringer Lægeattest for, at de ikke kan antages at udbrede Smitte. Børn, i hvis Hjem Sygdommen er optraadt, maa ikke modtages paa Skolen, før det ved Lægeattest godtgøres, at der er forløbet mindst 3 Uger, efter at de Syge er blevne forsvarligt isolerede, og at fornøden Desinfektion er foretaget. Der kan dog tilstedes dem Adgang til Skolen, saasnt det ved bakteriologisk Undersøgelse er godtgjodt, at der ikke kan paavises Meningokokker i deres Næsesevælgum.

En Lærer eller en Lærerinde, der angribes af eller i hvis Husstand der forekommer Tilfælde af en af de under 1—4 nævnte Sygdomme, maa ikke undervise i Skolen, før det ved Lægeattest godtgøres, at vedkommende ikke kan antages at medbringe Smitte.

5. *Akut Børnelammelse.* Efter overstaaet Sygdom maa Børn ikke modtages paa Skolen, før de medbringer Lægeattest for, at de ikke kan antages at udbrede Smitte, og i hvert Fald ikke før 6 Uger efter det akute Stadium. Børn, i hvis Hjem Sygdommen er optraadt, maa ikke modtages paa Skolen, før det ved Lægeattest godtgøres, at der er forløbet mindst 3 Uger, efter at de Syge er blevne forsvarligt isolerede, og at fornøden Desinfektion er foretaget. Samme Regler kommer til Anvendelse paa en Lærer eller en Lærerinde, der angribes af Sygdommen eller i hvis Hjem denne optræder.

6. *Mæslinger, Kighoste m. m.* Børn, der lider af Mæs-

linger, maa ikke modtages paa Skolen, før mindst 10 Dage efter Sygdommens Begyndelse. Børn, der lider af Kighoste, maa ikke modtages paa Skolen, saalænge Hosten har den for Sygdommen karakteristiske konvulsive Karakter. Børn, der lider af Røde Hunde, Skoldkopper, Rosen, Influenza, Faaresyge eller Halsbetændelse, maa ikke modtages paa Skolen, saalænge det akute Stadium varer. Samme Regler kommer til Anvendelse paa Lærere og Lærerinder.

7. *Smitsomme Øjensygdomme og smitsomme Hudsygdomme m. m.* Børn, der lider af Ægyptisk Øjensygdom eller af smitsomme Hudsygdomme, maa ikke modtages paa Skolen, før Sygdommen er overstaet eller de medbringer Lægeattest for, at de ikke kan antages at udbrede Smitte. Samme Regel kommer til Anvendelse paa Lærere og Lærerinder.

8. *Tuberkulose.* Enhver Lærer eller Lærerinde ved en offentlig eller privat Skole, som kommer til Kundskab om, at et skolesøgende Barn lider af Tuberkulose, skal ufortøvet gennem Skolens Leder gøre Anmeldelse derom til Sundhedskommissionen (Epidemikommissionen). Ligeledes er enhver Læge, som konstaterer, at et skolesøgende Barn er smittefarligt som lidende af Tuberkulose, forpligtet til uopholdelig at anmelde dette til Stads- eller Distrikslægen, der atter underretter Sundhedskommissionen (Epidemikommissionen) derom. Sundhedskommissionen (Epidemikommissionen) har da at træffe Bestemmelse om, hvorvidt Barnet vedblivende maa søge Skolen. Ogsaa udenfor de Tilfælde, hvor saadan Anmeldelse finder Sted, kan Kommissionen forbyde, at et Barn, der er lidende

af smittefarlig Tuberkulose, søger offentlige eller private Skoler.

For saa vidt Bestemmelse træffes om, at et Barn paa Grund af Smittefare ikke maa søge Skole, anmeldes dette gennem Skolekommissionen for Skoledirektionen, der da har at træffe Bestemmelse om, hvorledes der kan gives det paagældende Barn en til Forholdene svarende Undervisning udenfor Skolen. Udgiften herved bæres af vedkommende Kommune, hvem Statskassen godtgør de tre Fjerdedele.

De under 6—7 nævnte Regler kan efter Forhandling med Skolens Leder og Distrikts- eller Skolelægen skærpes eller paa anden Maade ændres, hvis f. Eks. en af de anførte Sygdomme skulde optræde med særlig ondartet Karakter, eller hvis andre Forhold skulde gøre det ønskeligt.

Skolebetalingen.

Fra 1ste August 1916 betales hvert Fjerdingsaar:

I 4. Forberedelsesklasse.....		27	Kr.
- Mellemskolens 1. Klasse.....		30	-
- — 2. og 3. Klasse.....		36	-
- — 4. Klasse og Realklassen....		42	-
- Gymnasiets 1. —		48	-
- — 2. —		51	-
- — 3. —		54	-

For anden Broder eller Søster betales $\frac{3}{4}$, for øvrige Søskende $\frac{1}{2}$ Kontingent. Disciple i Forberedelsesklassen faar kun Moderation for Søskende i denne

Klasse. Dimittenderne i 3 G., R., 4 M. betaler ogsaa for Juli Maaned.

Desuden betales i Indskrivningspenge 6 Kr. og i Brændselspenge 4 Kr. om Aaret. Elever, som af Hensyn til Togenes Ankomst og Afgang opholder sig paa Skolen før og efter Skoletid („Jernbaneanlever“), betaler hvert Fjerdingaar 3 Kr. Sløjdmaterialet og Haandarbejds materialet betales særligt.

I Dimissionspenge gives 10 Kr. af enhver, der indstiller sig til Mellemskoleeksamen og Realeksamen. Til Afgangseksamen for studerende betales 15 Kr. Privatister, som skal have Tillægseksamen i enkelte Sprog, betaler for hvert enkelt Sprog 4 Kr., for 3 Sprog paa én Gang 10 Kr. I Eksamenspenge for Farmaceuter betales 6 Kr.

Desuden betales af Skolens Elever i Statsskat ved Mellemskoleeksamen 3 Kr., ved Realeksamen 5 Kr., ved Studentereksamen 8 Kr. Disse Beløb skal af Skolen indsendes til Ministeriet samtidig med Eksamensindmeldelsen.

Kolding højere Almenskoles Regnskab

1ste April 1914—31te Marts 1915.

INDTÆGT

1. Skolepenge m. m.	25723. 50
2. Statens Tilskud iflg Lov af 10. April 1855	3000. 00
3. do. - - Finansloven.	6000. 00
4. Amtstilskud iflg. Kontrakt af 19. April 1879	2000. 00
5. Renter af Kapitaler (herunder Kolding Borgeres Præmielegat) og Ejendomme	430. 61
6. Andre Indtægter (Refusion fra Kolding Kirke, By- raadets Tilskud til Handelsskolen, Afgift fra Tele- fonstativer, uforudsete Indtægter)	753. 16
7. Restancer overf. fra foregaaende Aar	973. 78
	38881. 05

UDGIFT

1. Løn til faste Lærere	45233. 33
2. Timelærere og Ekstratimer	1290. 50
3. Vikartimer	593. 00
4. Inspektion m. m.	2222. 66
5. Tryksager og Kontorhold	741. 85
6. Bibliotek og Sløjdundervisning	455. 79
7. Bygningers Vedligeholdelse	1108. 10
8. Inventariets Vedligeholdelse og Fornyelse	1007. 38
9. Pedeltjeneste og Rengøring	2394. 26
10. Andel i Byens Bestyrelse	200. 00
11. Skatter og Afgifter	383. 93
12. Understøttelser	1600. 00
13. Brændsel	1624. 66
14. Belysning	354. 25
15. Forskellige Udgifter	264. 07
16. Restancer, som overføres til næste Aar	1433. 27
	60907. 05

Elevernes Forældre og Værger samt enhver anden, der har Interesse for Skolen, indbydes til at være til Stede ved Eksaminerne og Bekendtgørelsen af deres Udfald. Tiden vil senere blive meddelt.

GEORG BRUUN.

KOLDING
BOGTRYKKERI
ØSTERGADE 24